

DOMOLJUB

Štev. 12.

V LJUBLJANI DNE 22. MARCA 1933

LETO 46

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izdaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljub«, naročnina, reklamacije in inserati Upravištvu »Domoljub« v Ljubljani.

Telefon uredništva: 2549.

Telefon uprave: 2992.

Naše matere

(Nekaj misli k materinskemu dnevu)

Zdi se mi, da je na zemlji le malo večjih bolečin, nego je ta: izgubiti dobro mater. Nikoli ne bom mogel pozabiti prizora, ki se mi je nudil lani na nekem pokopališču v nepozabni vestfalski prestolici. V mraku sem šel s prijateljem na božjo njivo med grobove. Kadarkoli sem stopil in hodil med grobovi, vedno me obdajajo čudne misli: »Glej, tako boš tudi ti nekoč počival...« se mi oglasi v duši nek skrivnostni glas. Kar dobro mi je, da božji mir in resnoba, ki vlada med rajnimi. Mimo lepih spomenikov in cipres sva zavila na stranske steze, ki se vijajo med grobovi. Naenkrat sva začula otožno vzdihovanje in jok. Stopila sva bliže. Opazila sva mladega fanta, ki je klečal na gomili in si otiral z robcem solze. Nisva ga hotela motiti. Čula sva le vzdih: »Mutter, meine liebe Mutter« (mama, moja ljuba mama) in potem sva šla dalje. V srce se mi je zasmilil ta fant, v moji duši pa se je potem vedno oglašala sladka beseda: mama, moja ljuba mama. Drugo jutro sem šel sam na to pokopališče. Kmalu sem našel ono gomilo, kjer je prejšnji večer plakal mladenič. Videl sem krasen spomenik iz črnega marmorja, ob spomeniku pa je slonel angel in kazal s prstom na sliko matere, ki je vdolana v spomeniku. Pod sliko je blestel pomenljiv napis, ki se v našem jeziku tako-le glasi: »Ljubljeni otroci, nikar ne pozabite ljubezni in bolečin svoje matere« — Iz celotnega napisa sem mogel razbrati, da so bile te besede poslednje, ki jih je govorila otrokom rajna mati. Kdor vsaj nekoliko pozna pristnega Vestfalca in njegovo zvestobo, se mu zdi ta napis čuden. Tudi mene je nekoliko vznemiril. Začel sem nekoliko premišljevati in sem prišel do tega zaključka: rajna mati je morala biti dobra katoličanka in ko je govorila te besede ni hotela dvomiti o zvestobi svojih otrok, ki jih je kot zavedna Vestfalca dobro vzgojila, ampak je hotela, da bi njihova zvestoba še bolj zažarela v njihovih dušah in da bi te besede spomnile druge otroke, ki imajo še matere, na veliko dolžnost in ljubezen, ki so jo dolžni svojim živim ali mrtvim materam.

Te pomenljive besede so mi sedaj živo stopile v spomin, ko se nam približuje materinski dan, ki se zadnja leta praznuje tudi med našim slovenskim ljudstvom. Lepo je to in le eno željo imam, da bi ti dnevi obrodili stoteri sad, saj je ta materinski dan v današnjih težkih dneh potrebniji kakor kdajkoli poprej. Kravjo je potrebno, da nam v teh težkih časih, ko hudo bija kot povodenj preplavlja svet in hoče uničiti

vse, kar je dobrega in božjega in skuša pogaziti in oblastiti tudi vzvišeno čast in dostojanstvo naših mater, stopi ta sladka beseda »mati« živo pred oči in da v naših srcih še z večjim ognjem in ljubeznijo vzplamti in zablesti.

Kaj vse vsebuje beseda mati, zna sin ali hči prav ceniti mogoče šele tedaj, ko stoji ob odprtem grobu, ki bo zakril najmilejše oči, ki so mu kdaj sijale, zasul najblažje srce, ki ga je kdaj ljubilo in tedaj se mu ozre pogled nazaj v preteklo življenje, vse pretkano z dobrotami dobre matere, ki je zanj delala, molila, žrtvovala, trpela, živela...

Bog hoče, da živi in klije in se množi človeški rod na zemlji in pri tem velikem delu je Bog hotel, da naj sodeluje mati. Kako vzvišeno je materinstvo, nam izpričuje dejstvo, da je hotel imeti na zemlji mater božji Sin, da bi okušal njeno sladko ljubezen, raste ob njej in živel v njenem varstvu. Mati je tista, kateri je Stvarnik v prvi vrsti poveril otroka, to podoba božjo, da jo varuje, hrani in ščiti, da ne zaide. Mati mu prva govori o Bogu, mu sklepa ročice in mu dela znamenje sv. križa. Otrok čeblija za materjo prve molitvice, ki se jih kesneje v življenju često spomni in jih še vedno najraje moli.

Malokdo pomisli, koliko dobra mati pretrpi in ljubi svoje otroke. Vedno jih spremlja čuječe materinsko oko. Zvečer, ko že vse spi in vlada mir v hiši, mati še vedno bdi. Skrbno vzame luč in gre od postelje do postelje, od otroka do otroka, tu napravi križ, tam popravi odejo, en zdih — šele potem ugasne luč, v srcu pa ji vre vroča molitev. In ko jo premaga spanec

in se zaprejo njene trudne oči, je njeno srce še vedno pri otrokih in skrbno motri njihovo prihodnost. In vse to delo iz dneva v dan, koliko zahteva ljubezni in žrtev! Materinstvo je res dvig na križ in z njega mati ne pride prej kot ob smrti, tako je dejala neka izkušena žena.

Odkod pa ta ljubezen in moč, ki jo imajo naše matere? Za materinski poklic je vliel Bog v srce vsake matere tisto čudovito ljubezen, ki je tako močna, da se ne ustraši žrtev, ne odpovedi. Ta ljubezen, očiščena in prepojena s svetlo vero, ustvarja prave matere, matere mučenice in svetnice. Ta ljubezen je tako velika, da je mati, ki so jo vprašali, koliko ima otrok, odgovorila: »O, kdor ljubi, ta ne šteje«. Materinstvo je v resnici velika žrtev, žrtvovanje samega sebe za druge. Prava mati da sama sebe drugim, pozabi na sebe, živi le za druge. To so matere, katere pisatelj Ivan Cankar tako lepo opisuje, ko vzklika: O, mati, zdaj vem: tvoje telo sino uživali in tvojo kri smo pili! Zato si šla tako zgodaj od nas! Nič čudnega ni, da je celo sv. Avgustin dejal o svoji materi Moniki: »Za vse, kar sem, se imam zahvaliti svoji materi: ona me ni samo telesno rodila, marveč mi je dala tudi dušno življenje.«

Kako velik vpliv ima krščanska mati v hiši, zlasti v vzgoji otrok! Sveti oče Pij XI. kliče sedanjemu razravnemu svetu: »Dajte nam krščanskih mater in ves svet bo drugačen.«

Vsem tistim, ki imajo še matere pri življenju, pa tudi tistim, katerih že počivajo v grobu, bi rad danes tako potrkal na njihova srca, kot je govoril stari Tobija svojemu sinu: »Cuj moj sinko, čuj besede mojih ust in vtisni si jih v srce: imej vedno v časti svojo mater in ne pozabi, kaj je pretrpela zaradi tebe!«

Ljubimo svoje matere, zakaj dovolj ljubiti jih ne bomo mogli nikoli! — Jože Podslivniški.

Iz narodne skupščine

V belgrajskem parlamentu že več dni in noči obravnavajo proračun. Hočejo, da bo še ta mesec sprejet. V naslednjem kratek pregled.

V ponedeljek 13. marca je govoril glavni poročevalec dr. Oton Gavrilovič, ki je zagovarjal vladni proračun in prosil skupščino, da ga sprejme. Iz njegovega govora povzamemo samo sledeče podatke:

1. Državni izdatki so sledeči:

odplačevanje dolgov 1200 milijonov Din; varnost države in obramba miru 2400 milijonov Din; prosveta 750 milijonov Din; pravosodje 200 milijonov Din; pokojnine 900 mili-

jonov Din; razen teh stroškov obstoja še druga vrsta, ki spadajo pod poglavje gradbenega delovanja, trgovinske politike, zastopstva v inozemskih državah, notranjega ministrstva, ki znašajo 1500 milijonov Din, ali skupno 6950 milijonov Din. Ostanek 3400 milijonov Din pa predstavlja izdatke državnih gospodarskih podjetij, železnice, pošte, gozdnih podjetij, ki po večini svoje potrebe krijejo iz svojih lastnih dohodkov.

2. Naša država odplačuje inozemske dolgove s vsakoletnim plačilom 1200 milijonov Din. Pri tem je treba vedeti, da znaša:

a) naš inozemski dolg: zlatih frankov 983 milijonov, dolarjev 128 milijonov, funt šter-

lingov 35 milijonov, francoskih frankov 2444 milijonov in dinarjev 29 milijonov.

b) Naš notranji dolg znaša v zlatu 3009 milijonov Din.

Finančni minister dr. Milorad Gjorgjevič je orisal vladno finančno in gospodarsko politiko. Uradniške plače se ne bodo zniževale. Pokojnine znašajo letno 915 milijonov Din. Država bo dala navodila, da se bo sprejemalo manj uradništva v državno službo.

V torek 14. marca se je začela splošna razprava o proračunu. Nastop je prijavilo nad 90 govornikov, tako da je predsednik skupščine moral odrediti, da bo seja trajala noč in dan. Večinoma vsi govorniki tega dne, med katerimi je treba posebej omeniti dva, dr. Metikoša in dr. Velizara Jankoviča, se je bavila z raznimi deklaracijami in punktacijami (izjave dr. Mačka, dr. Korošca in drugih o ureditvi države).

V sredo dne 15. marca sta govora vzbudila zanimanje po vsej državi. Dr. Ante Kovač je govoril o školovski poslanici o sokolstvu in se močno obregnil ob škofo, tako da ga je moral predsednik skupščine večkrat pokarati, in zahteval popolnoma laično vzgojo mladine, ki da je državna last. Govornik je zahteval ločitev Cerkve od države.

Drugi govornik bivši minister dr. Niko Nikić je posvetil prvi del svojega govora vprašanju o notranji ureditvi države. Pri tem je omenil poskus dr. Marinkoviča dne 8. maja 1932 na svojem govoru v Nišu, ki je to vprašanje sprožil. Tudi sedanji predsednik vlade dr. Srškič je našel isto vprašanje v svoji vladni izjavi dne 7. avgusta 1932, ko je obsodil centralizem in zagovarjal decentralizacijo državne uprave in okrepitev banovinskih samouprav. V drugem delu svojega govora se je dr. Nikić pečal predvsem z delovanjem dveh aktivnih ministrov, ministra za kmetijstvo Demetroviča in ministra brez portfelja dr. Kramerja. Minister dr. Kramer, tako je izjavljal dr. Nikić, je svoje dni na šoočt na Krškem polju dne 14. avgusta 1932 zahteval mnogo več, kot pa zahteva Narodni klub v svojem današnjem programu. Med govorom je prišlo do dejanskega prerekanja med dr. Nikićem in Urekoni, katera je moral predsednik oba kaznovati, Nikića z opominom, Ureka pa z izključitvijo od ene seje.

V četrtek 16. marca je govorilo veliko število govornikov, ki so se zopet pečali z raznimi deklaracijami in punktacijami. Zanimivost dneva je bil govor poslanca Albina Komana, ki je končoveljavno obračunal s klerikalizmom v Sloveniji. Proti večeru pa je ob koncu debate nastopil ministrski predsednik dr. Milan Srškič ter v daljšem govoru obrazložil jugoslovanstvo in vladno versko politiko. V prvem delu svojega govora se je dotaknil punktacij ter ugotovil, da je sedaj jasno, da bo cela Jugoslavija složno branila državo, ako bi ji pretla nevarnost od zunaj. V drugem delu govora je obljubil izboljšanje tiskovne svobode, nov zakon o banovinskih samoupravah, napovedal nove občinske volitve ter se dotaknil tudi školovske spomenice o sokolstvu, podčrtavajoč, da vlada ne bo dovolila kakšnih dejanj, ki bi mogla izvati kulturni boj v naši državi. Po govoru se je vršilo glasovanje. Za proračun je glasovalo 246 poslancev, proti 26.

V petek 17. marca se je začela podrobna razprava o proračunu vsakega ministrstva. Sprejeti so bili proračuni za vrhovno državno upravo, za pravosodno, prosvetno in vojno ministrstvo. Pri razpravi o prosvetnem ministr-

stvu je prosvetni minister dr. Stanković podal obširno poročilo o naših šolah. Ljudskih šol je premalo, meščanskih šol je preveč. Meščanske šole bo treba dvigniti in napraviti mnogo težje. Glede učiteljske naveda minister, da je vse preveč ženskega naraščaja. Treba bo ukiniti nekaj učiteljskih. Letos bo v dravski banovini 445 učiteljskih kandidatov brez službe. V srednjih šolah je 101.000 dijakov, na univerzah pa 15.000, kar je odločno preveč. On bo preuredil tudi univerze, da ne bo več prišlo do kakšnih demonstracij. — Za ministrom je govoril poslanec Pavlič, ki je zahteval, da se naj število akademikov ne omejuje z visokimi šolninami, ampak s poostrenjem izpitov. Kmetiskim in delavskim otrokom, ki so revni, se ne sme preprečiti dostop na univerze, ker sta ti dve plašti dali naši državi najbistrejše duhove in najbolj zdravo izobraženstvo.

V soboto 18. marca. Ta dan je prišel na vrsto proračun gradbenega ministrstva. Minister dr. Srkulj je podal poročilo, da so bili določeni krediti zmanjšani, kolikor se je le dalo, ter izjavil, da znaša proračunski predlog za bodoče proračunsko leto brez investicijskih del ostalih ministrstev vsega 164.570.900 Din, to je za 35.150.493 Din manj kakor lani.

Nato je prišel na vrsto proračun prometnega ministrstva. Prometni minister je obširno govoril o težkočah in razmerah v prometni službi v naši državi. Železnice se morajo boriti s konkurenco avtomobilov, ki ji je zelo nevarna. Tu je 300 privatnih podjetnikov s 700 avtobusi. Nadalje je govoril obširno o rečni plovbi ter podčrtal pomen Save in Donave. Prometni minister je dolgo govoril tudi o trajnem padanju železniškega prometa. Nato je prometni minister podal statistiko stanja naših lokomotiv in železniških vagonov ter rekel, da je potrebno moderniziranje naših železnic. Nadalje je izjavil, da je število potnikov v stalnem vpadanju, prav tako se je tudi zelo znižal tovarni promet.

Takoj nato so bile prečitane tri vprašanja poslanca Pavliča, in sicer na notranjega ministra radi razpusta Prosvetne zveze v Ljubljani in Mariboru, dalje na notranjega ministra radi postopanja orožnikov v Zidanem mostu in Trbovljah in na prometnega ministra o nepravilnostih, ki so se dogajale na pošti v Domžalah.

Nato so prešli na pretres proračuna za kmetijsko ministrstvo. Minister Juraj Demetrovič je povedal, da znaša proračun tega ministrstva 9 milijonov Din več kakor lani. Kmetijski minister je orisal vse strahote, ki se zadele naše kmetjsko ljudstvo v letu 1932 radi gospodarske krize, stalnega padanja cen in elementarnih nesreč, ter izjavil, da bo vlada storila vse da se priskoči kmetijskemu ljudstvu v vsakem oziru na pomoč. V razpravi so posamezni poslanci zahtevali zaščito zadravnštva.

Za tem so prišla na vrsto poročila ministrov za trgovino in industrijo, za gozdov in rudnike ter za socialno politiko, ki so bila po krajši ali daljši razpravi odobrena.

V nedeljo 19. marca. Ta dan so obravnavali proračune finančnega in zunanjega ministrstva ter ministrstva za telesno vzgojo. Z ozirom na izraženo željo je v razpravi minister za telesno vzgojo med drugim omenil, da mora Sokol kraljevine Jugoslavije ostati tak kakor je, ali pa ga ne bo.

Vlada pripravlja sedaj tudi poseben zakon o gasilcih. Ta zakon bo uredil gasilsko organizacijo po celi državi enofno in bodo oblasti dolžne podpirati to organizacijo s stalnimi prispevki, ki se bodo porabili za izpopolnitev ognjega službe in za obrambo pred strupenim plinom.

Tudi se pripravlja zakon, ki bo mladini do 20. leta naložil dolžnost, da se udeležuje telesnih vežb pod vodstvom strokovnjakov, ki jih bo postavila država.

Kazni za šolske zamude

Ministrstvo prosvete je izdalo glede neupravičenih zamud šoloobveznih otrok nova navodila. Naj slede iz odloka nekatere stvari, ki bodo zanimale prizadete.

Poldnevno zamudo je pri odmeri kazni šteti kot celodnevno. Ako učenec večkrat pride pol ali celo uro prepozno k pouku, tedaj se štirikratno zamujanje računa za en dan neupravičene odsotnosti. Upravitelj šole lahko za enega učenca, ki radi boleznijo izostane večkrat iz šole, zahteva od prvostopne upravne oblasti komisijski zdravniški pregled tega učenca, kakor tudi v slučaju, kadar učenec predloži v opravičilo spričevalo, podpisano od samo enega zdravnika.

Za neopravičeno odsotnost učencev iz šole se kaznujejo roditelji po zakonskih predpisih in določilih in sicer v sledečem vrstnem redu: a) dva neopravičena dneva odsotnosti se kaznujeta z opominom; b) prvo denarno kazen

je odmeriti po izdanem opominu za pet nadaljnjih dni izostanka; za vsak zamujeni dan se računa 10 Din globe; c) drugo denarno kazen je odmeriti za drugih pet dni izostanka; za vsak zamujeni dan se računa 15 Din globe; d) vsako nadaljnjo izostanjanje iz šole v enem šolskem letu se kaznuje z denarno globo po 20 Din za vsak zamujeni dan.

Župan pošlje nabrani denar za plačane globe finančni oblasti, ki ga nakaže državni hipotekarni banki za državni šolski fond. Istočasno mora župan o plačanju globe obvestiti šolskega upravitelja. Ako župan v roku 15 dni ne izterja denarne globe od učenčevih roditeljev, odnosno skrbnikov, tedaj mora, po obvestilu šolskega upravitelja da županstvo ni izterjalo denarne kazni v določenem roku, okrajno načelstvo zahtevati izplačilo od županstva in denar predati davčni upravi za državni šolski fond pri državni hipotekarni banki.

Siromašni roditelji in skrbniki lahko na prošnjo odslužijo odmerjeno globo s šolskim ali občinskim delom. Za siromašne se smatrajo vsi oni roditelji, odnosno skrbniki, ki ne plačajo letno nad šestdeset Din neposrednih davkov brez osebnega davka in doklad, dalje vdove z več kakor tremi maloletnimi otroci.

Dnina za delovni dan se računa z 20 Din, ako kaznujati dela sam, s 40 Din, ako dela s vprežno živino.

Pri »Češniku« Ljubljana

Lingarjeva ul. Stritarjeva ul.

je najboljši nakup oblik za moške in ženske ter drugih potrebščin. Poštenost mojega podjetja je znana.

Iz govora dr. Kreka

V smislu člena 27. zakona o tisku v zvezi s členom 26. istega zakona izvolite objaviti sledeči poravek v prihodnji številki in pod istim naslovom in v onem delu tednika »Domoljub«, v katerem je izšlo besedilo, ki je predmet popravka in z istotakimi črkami:

Ni res, da afera v Dolu sploh ni vzbudila nobene pozornosti oblasti in da je edino šolski upravitelj Einspieler smatral za svojo dolžnost, da v šoli vrši preiskavo, da mu je moral vsak otrok svojo izjavo diktirati v zapisnik — marveč je res, da je orožništvo po uradni dolžnosti takoj po dogodku šlo do svojih nadrejenih oblasti in je nato vršilo poizvedbe, dočim je šolski upravitelj Einspieler izvršil šolsko preiskavo po nalogu svoje predpostavljene oblasti, pri kateri priliki je sestavljal s svojimi tovarišem uradoma zapisnike in mu niso otroci diktirali zapisnikov.

Ni res, da je v ljudski šoli začela preiskava glede dogodkov v Dolu — marveč je res, da je orožništvo po svoji dolžnosti samostojno vršilo preiskavo.

Ni res, da šolski upravitelj ni spraševal otrok le o tem, kaj so otroci naredili, ampak da je smatral za svojo pedagoško potrebo, da otroke sprašuje o tem, kaj so njihovi starši in ostali ljudje, zlasti tudi veroučitelj v sprevedu delali — marveč je res, da je spraševal šolski upravitelj po svoji uradni dolžnosti otroke o tem, kaj je veroučitelj v sprevedu delal in njihovi starši in ostali ljudje, samo v toliko, v kolikor je to bilo v nujni zvezi s stavljenimi vprašanji, kajti otroci so se sklicevali, da so bili v sprevedu ti in ti ljudje in tudi veroučitelj.

Ni res, da se je šele na podlagi šolskih zapisnikov 10 dni po dogodku uvedla preiskava o aferi, ki je bila že davno pozabljena — marveč je res, da so oblastva samostojno vodila preiskavo od početka naprej in so na željo policijskega oblastva zapisniki služili kot sopripomočki za preiskavo.

Ni res, da je šolski upravitelj trajno bolan človek, v preprih z mnogimi svojimi stanovskimi tovariši in s prebivalstvom, ne le samo s tistimi, ki so mu politično nasprotni, ampak tudi s svojimi pristaši — marveč je res, da je preiskovalec od 1. 9. 1932 dalje na bolniškem dopustu, preje pa je vršil službo, kakor tudi je res, da je samo toliko z nekaterimi stanovskimi tovariši v odmerjenih odnošajih, v kolikor se to dogaja pri upraviteljih, ki po uradni dolžnosti, čeprav jim je neljubo, pridejo v nesporazume s podrejenimi in da upravitelj ni v preprih s prebivalstvom niti »celo« z lastnimi pristaši, s tistimi, ki so mu politično nasprotni pa le v toliko, v kolikor so oni proti postoječemu sistemu.

Ni res, da je po politični pripadnosti spremenljiv, toda nikjer ni zaželen — marveč je res, da upravitelj nikdar ni bil politično spremenljiv, ampak vedno zvest napredni misli in kot tak nezadržan morda le pri tistih, kojim osebno ni prijal.

Ni res, da so bili otroci zaslišani o stvareh, ki jih je videl isti njihov učitelj, kateremu so kot šolarji izročeni na milost in nemilost, marveč je res, da šolarji niso izročeni g. Einspielerju na milost in nemilost, marveč da g. Einspieler ni napravil drugega kakor službeno dolžnost, da pa je pri otrocih priljubljen.

Ni res, da je kot učitelj radi te afere vse otroke v šoli kaznoval z dveurnim pridržanjem — marveč je res to, da je po svoji službeni dolžnosti pridržal v celoti 30 otrok od celotnega števila okoli 125 otrok in da je bilo le par najbolj krivih pridržanih dve uri, pretežna večina pa manj ali celo nič po ugotovljeni krivdi, to pa po sklepu učiteljske konference, ki je delovala po nalogu sreskega načelnstva.

Ni res, da je imel vsak otrok pred takim učiteljem istotak občutek, kakor obdolženec srednjega veka pred inkvizitorjem in da je vprašljivo, da-li je tak otrok pred sodnikom neodvno odgovarjal, ne da bi se ves čas bal, da ne bo zadovoljil svojega učitelja, če bi spremenil svojo izpoved — marveč je res, da nobeden otrok pred učiteljem ni imel istotakih občutkov, kakor obdolženec srednjega

veka pred inkvizitorjem in je samo to res, da je tak otrok pred sodnikom lahko neodvno odgovarjal, ne da bi se ves čas bal, da bi ne zadovoljil svojega učitelja, če bi spremenil svojo izpoved.

Ni res, da je izpoved Modra Franceta, da tega ni rekel, kar je učitelj v šolski protokol zapisal in dal otroku v podpis, prav simptomatična in značilna za presojo, kako je šolski upravitelj sestavljal zapiske in kako je prišlo do obtožbe, marveč je res, da je Moder Franc učitelju tako izpovedal kot je bilo v protokolu in da je šolski upravitelj sestavljal zapiske po svoji uradni dolžnosti in ne glede na preiskavo s strani varnostnih organov in sodišča in da ni vodil preiskave sam, marveč s svojimi tovarišem učiteljem, radi česar ni za presojo prav nič simptomatičnega in značilnega v tem, kako je upravitelj sestavljal zapiske in kako je došlo do obtožbe.

Ni res, da tudi priča Einspieler, ki je spreved od blizu opazoval in so ga demonstranti celo izkvali, potrjuje prepričan, da Rajhova nista mogla govoriti resnice — marveč je res, da Einspieler nikdar in nikjer ne potrjuje prepričan, da Rajhova nista mogla govoriti resnice, kajti on slednjih nikjer omenil ni.

Ni res, da je Einspieler vlagal ovadbe v tej zadevi — marveč je res, da je odgovarjal le na orožniške poizvedbe, po svoji službeni dolžnosti kot upravitelj pa je javil svoji nadzorstveni oblasti na stvari prizadete.

V Ljubljani, dne 17. marca 1933.

Niko Einspieler,

šolski upravitelj v Dolu pri Ljubljani.

V vsako hišo Domoljuba!

Prijetno sveže —
lepo dišeče
po vsakem pranju

Vedno z
GAZELA
67.15-33
TERPENTINOVIM MILOM
Pere res belo!

RAZGLED PO SVETU

V Nemčiji gospodari Hitler

Povest o novi metli, ki dobro pomeja, se ponavlja v Nemčiji. Kdor ni z mano, je proti meni, pravi Hitlerjeva vlada in brezobzirno zatira vse, kar ne trobi v njen rog. Cetrum za enkrat še nekoliko pardonira, ker hoče izvesti z njegovo pomočjo izpremembo po željah hohenzolernske kraljevske hiše. Ko bo to izvršeno, pa bo prav gotovo tudi centrum dobil breco, če bo namreč Hitler še na vladi. Zlasti divjajo nemški fašisti proti komunistom in socialistom. Vse socialistične organizacije na Bavarskem je vlada razpustila. Vse komunistične poslanske mandate hočejo narodni socialisti (Hitlerjevci) razveljaviti. Socialista-kandidata dr. Spiegla so kratkomalo ubili. S posebno naredbo Hindenburga so določili kot državno zastavo, mesto dosedanje republikanske — bivšo cesarsko črno-belo-rdečo. Avtonomijo vseh dežel so od-naroda?

pravili in so v njih prevzeli oblast od vlade imenovani narodno-socialistični komisarji. Celotna ponašna Bavarska je klonila pred pritiskom hitlerjevskih čelad. Židovske trgovine se plenijo in razbijajo, komuniste zapirajo in jih pošiljajo v posebna taborišča in jim »gase žeje« z ricinovim oljem. Veliko število delavcev in pristašev levih strank je že bilo ubitih. Umori se dogajajo vsak dan. Po pomoti so pretepli celo ženo italijanskega veleposlanika. Taka je današnja Nemčija. Ali bo Hitlerja in njegove cesarske generale srečala pamet? Ali res mislijo, da lahko brez nevarnosti za državo kar na lepem pobijajo 15 milijonov nemških delavcev in najmanj toliko število rodbinskih članov samo zato, da bo ogromna manjšina na čelu s ponižanimi Hohenzolernci lahko vladala nad ogromno večino nemškega

Katoliška cerkev

s Kaj pravi indijski izobraženec — nekatoličan o Cerkvi. Indijski časopis »Prabudda Narata« (Prebujena Indija) je priobčil nedavno članek doktorja modroslovja g. Taraknath Dasa, ki se peča z ureditvijo katoliške cerkve. Indijski učenjak zaključuje predmetni članek takole: Demokratski značaj rim. kat. cerkve se najjasneje vidi iz njene uredbe same. V njeni čredi so bogatini in siromaki, učeni in nevedni, kajti v cerkvi »se rode vsi ljudje v svobodi in enaki«. Zanj pa ni kast. Kmečki in kraljev sin, oba moreta postati duhovnika ali vstopiti v kako redovniško družbo, samo če imata za to sposobnosti. Značilno

svojstvo katoliške cerkve je tudi njena velika pažnja in briga za vzgojo mladine, ki pripada cerkvi. Prav tukaj se kaže ona čudežna moč te velike organizacije, ki se je razširila po vsem svetu, ki močno vpliva na vse velike svetovne dogodke, da, močnejše kot katerakoli druga svetovna sila. — Ta izjava nekatoličana lahko osramoti marsikaterega katoličana, ki mu je vsakdanji kruh boj proti Cerkvi.

s Važne izjave sv. Očeta. Na seji tajnega konzistorija dne 13. marca 1933 je imel papež daljški slovesen nagovor na zbor kardinalov, v katerem je navajal: »Položaj je negotov, nemiren in vznemirljiv radi medsebojnega nezaupanja in vsled pretiranega in krivičnega nacionalizma (narodnjakarstva). Zallbog še

vedno v starem in novem svetu Tožlja orožje bratomora in k nebu se dviguje od krvave in opustošene zemlje glas bratske krvi. Drugi vir (kapitalizem) skrbi pa je trajanje gospodarske krize na vsem svetu, radi katere trpijo največ ravno najslabšeji sloji. Iz tega izvira brezposelnost milijonov delavcev. Papežev nagovor vsebuje tudi močan ugovor proti naraščanju protestantske propagande na svetu in posebno v Italiji. Kar se tiče dogodkov v Sofiji o priliki krsta prve princezine bolgarskega kraljevega para je izjavil papež, da je smatral za svojo dolžnost, protestirati, ker se je kret izvršil v nasprotju s svečano obvezo, ki jo je podal kralj. Kar pa se tiče odgovornosti ožaloščene matere, ki je pri tem nedolžna, je papež pristavil, da ji ne more odreči apostolskega blagoslova.

s To in ono. V letošnjem juniju bo posvetil sv. oče več škofov, med njimi enega Ananita, 3 Kitajce in enega Indijanca. — Osnovne vodstvo mednarodnih brezbožnikov je sklenilo, da se bo z vsemi silami in na vse mogoče javne in skrite načine borilo katoliškemu svetemu letu. — 320 novoročencev je sprejel te dni sv. oče v avdienci, poudarja jo v nagovoru, naj bi poročencem proglašeno sveto leto prineslo čim več moči in tolažbe. — 20 španskih samostanov, v katerih so stanovali po francoskih mogočnjakih pregnani jezuiti, bo spremenjenih v živalske vrtove.

Italija

s Najzanimivejši dogodek preteklega tedna je bil sestanek angleškega ministrskega predsednika in zunanjega ministra Simona z g. Mussolinijem v Rimu. Kakor poroča časopisje, so se gospodje razgovarjali o gospodarski in politični obnovi Evrope. Govorili so tudi o raznih vprašanjih in o mednarodni izmenjavi blaga. Vrstila so se razkošna kosila in večerje, ena tudi v navzočnosti italijanskega kralja. Angleška ministra sta uradno obiščala tudi papeža. Politiki, ki vidijo za kufise, trdijo, da je bil glavni namen angleškega poseta odtrgati Italijo od Nemčije in jo pridobiti za sodelovanje z Anglijo v doseg evropskega miru, ki je menda več ali manj ogrožen po hitlerjevski zmagi v Nemčiji. Angleško časopisje venomer piše, da je Hitler največji sovražnik zapadne kulture.

s Razno. Iz zaporov je bil izpuščen bivši odvetnik v Trstu dr. V. Vratovič. — Oblastva so začela izvajati vedno ostrejšo zaporo proti slovanskim meščanskim strankam iz Jugoslavije. — Župnija Vogrsko je podeljena g. Ivanu Stoffi, župniku v Breginju. Župnijo je začasno upravljal znani župnik g. Ivan Rejec. — V Vipolzah je umrl v starosti 70 let posestnik g. Vincenc Jasnič. — Dr. Delpin, zdravnik in politični tajnik v Vipavi se je preselil v Gorico. — Zadnjič smo poročali o avtomobilski nesreči pri Razdrtem, vsled katere je umrla ga. Troštova iz Št. Vida pri Vipavi. Istočasno je bil hudo poškodovan njen mož g. Andrej Trošt, ki je te dni na dobljenih poškodbah preminul v tržaški bolnišnici.

Kadar gre za zavarovanje, potem edino in domača slovenska

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, nasproti glavnega kolodvoza

zavaruje: požar, vrom, nevarne, jarnstvo, steklo, avtomobile, zvonove, življenje na vse možne načine in posmrtninsko zavarovanje, Karitas,

Pojasnila dajejo zastopniki, ki so v vsaki fari, ali glavna pisarna v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 19

Avstrija

s Tudi avstrijska republika doživlja težke čase. Hitlerjeva zmaga v Nemčiji mogočno vpliva na narodnjakarske avstrijske duhove. Vlada g. Dollfusa poizkuša rešiti položaj absolutistično. Parlament je poslal domov in vzdržuje red kakor nemška vlada z strogimi zasilnimi odredbami. Bog ve, kako se bo vse to končalo in kaj bo z Avstrijo, zakaj avstrijske stranke so glede njene bodočnosti zelo neodločne: Hajnvercevi se laskajo Italijanom, pripadniki Habsburgovcev se naslanjajo na Madjare, krščanskim socialistom so všeči Francozi, socialisti se navdušujejo za Češko-slovaško, a narodni socialisti obožujejo najnovejšo Nemčijo.

Ukralina

s Ukrajinske vsenčilnice v Ameriki. Vladika g. Bogačevski je kupil blizu Njujorka veliko poslopje, v katerem hoče otvoriti prvo ukrajinsko visoko šolo v Ameriki. Univerza bo sicer zasebna, vendar pa imela pravico javnosti.

Amerika

s Drobiz. V Clevelandu so umrli: 48 letni Anton Vesel iz Loškega potoka, 43 letna Franca Doles, roj. Turšič iz Beznjaka pri Cerklju, 58 letni Ivan Marinič iz hrvatske Petrovine, in 27 letna Pavlina Sernčar, roj. Mahne iz Goričice pri Cerklju. — V naselbini Lorain je

Adria prašek je boljši

opravi 12. marca prvo sv. mašo g. Viktor Virant, brat tamošnjega slovenskega župnika. — V katoliških cerkvah v Ameriki molijo za katoličane v Jugoslaviji. Tudi mi se spominjamo v svojih molitvah ameriških katoličanov.

Drobne novice

Velik katoliški shod se vrši bodoče leto na Češkoslovaškem.

Izgnane visoke šole španskih jezuitov je sprejela v svoje okrilje portugalska republika.

Kip presv. Srca Jezusovega v mestu Bilbao hočejo podreti španski rdečkarji.

100 milijonov dolarjev hočejo prihraniti v Ameriki z znižanjem plač in pokojnin uradnikov.

Pol milijarde dolarjev škode je napravil zadnji potres v Kaliforniji.

BANKA BARUCH

15, Rue Lafayette, Paris

Odpremijo denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na našo čekovno razpisnico: BELGIJA: No 3963-04 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-04 Paris. HOLLANDIA: No 1418-06 Ned. Dienst. LUXEMBURG: No 3967 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno našo ček. nakaznico.

Pogodbo o nenapadanju hočeta skleniti Japonska in Rusija.

Ruske sovjetske bo najbrž priznala Amerika.

Eno milijardo notranjega posojila za razna javna dela v svrhu zmanjšanja brezposelnosti bo najela Češkoslovaška.

Nad 200 mrtvih in nad 4000 ranjenih je bilo pri zadnji strašni potresni nesreči v Kaliforniji.

10.000 operacij mandljev so izvršili v preteklem letu na Angielskem.

30 žensk-poslancev je sedaj v nemškem parlamentu; pet manj kot prej.

Načrte za razkosanje Rusije baje snuje Hitler. Ali ga ni zgodovina ničesar naučila? 120 komunistov je zaprla policija v carskem Bastu, ker so vpili proti Hitlerju.

Prejšnji sovjetski poslanik v Angliji g. Riatovski, je bil te dni umorjen v Sibiriji.

Podonavska koflina bi bila ruska pokrajina, ako bi v Rusiji ne izbruhnila revolucija, je izjavil madžarski politik Bethlen.

Nad 400 dnevnikov izdajajo nemški tiskalci. Naklada od 30—40, da celo od 70 do 80 tisoč dnevno.

10.000 m nad zemljo sta se dvignila letona Poljaka Hunek in Byrzinski.

Uvedbo telesne kazni je dovolil državni komisar na nemškem Saksonskem.

Naslednik umrlega židovskega župana Cernaka bo baje Poljak Jarecki. Mesto Chicago ima nad 600.000 Poljakov.

Lažna vina in druge lažne alkoholne pijače bodo zopet lahko prodajali v Ameriki.

Vse enako bodo morale biti ostrižene dijakinje javnih šol v Turčiji.

Japonci namernarajo zavzeti tudi glavno kitajsko mesto Peking. Boji trajajo dalje.

Nemčija bo dala Bolgarski železniški in gasilski material. Bolgarija pa v zameno tobak.

33 cerkev so spremenili v vojašnice v boljševiški Ukrajini.

Shod so razbili zemljodelci bivšemu bolgarskemu ministr. predsedniku Cankovu.

Kako zastupljajo miši

Kadar delajo miši na polju veliko škodo, se poljedelec odloči, da jih prežene in ugoni s strupom. Vzame strup, ga zmeša s čim sladkim, kar gre miškam v slast, in nastavi na polju. Miška pride, noče uživati strupa, a vendar, kar je sladko, je preveč vabljivo: ne more se premagati, povoha, pokuša, pa se zastrupi. — Prav tako tudi nekatere knjige, listi in časopisi ne podajajo samo strupa. Strupu primetajo tudi kaj dobrega, sladkega, da te s tem vabijo in privabijo. Ti sicer praviš: »Jaz čitam samo to, kar je dobro, slabo izpuščam.« Odkod pa veš, da je v tem ali onem članku nekaj slabega? Izveš šele, ko si članek prebral, ko si že strup použil. Včasih niti ne opa-

žiš, kako srkaš strup v svojo dušo. Ničesar ne čitaš o tem, kar je cerkev dobrega storila. O kakem tako zvanem »škandalčku«, o kaki ponajveč zlobno izmišljeni in povečani pohujšljivi zgodbi o cerkvi in duhovnikih, to pa prečitaš.

K temu naj dodamo še besede p. Abela: »Vi, Dunajčani, vi ste neumnosti ko take miši. Miši požirajo strup, kar je gotovo neumno, nikdar jim pa ne pride na misel, da bi plodvale strup, ki jih zastruplja. Vi pa plačujete še velike denarje za strup, za slabe knjige in časopise, ki si z njimi zastrupljate svoje duše.«

Zato: Ven iz hiše s slabo knjigo, proč s slabimi spisi, časniki in časopisi!

KAJ JE NOVEGA

Nevaren požar v litijski predilnici

V oddelku litijske tovarne, kjer čistijo bombaž in predivo, so te dni naložili tri vagonne bombaže. Naenkrat se je bombaž vnel, kaj in kako, še ni znano. V nekaj trenutkih je bila zaloga bombaža v plamenih, ves odtelek pa se je zavil v neznosen dim. Tovarniški delavci, ki so obenem tudi gasilci, so plačili v ogroženi oddelok, da rešijo, kar se rešiti da, zlasti dragocene stroje. Dim je bil neznosen. Po vrsti so delavci, ki so bili seveda brez mask, omedlevali, omamljeni od strupenih plinov. Bombaž je gorel kakor smodnik. Strupeni plini so omamili 16 oseb. Prvo

pomoč ponesrečencem je nudil zdravnik dr. Orel. Nekaj delavcev je ostalo v domači oskrbi, v ljubljansko bolnišnico so odpeljali sledeče: Franca Zajca, Antona Brovca, Ivana Marana, Ignaca Nadižarja, Lipeta Slugo in Franca Kollmanna, kasneje še dva druga zastrupljena, ki so večinoma, hvala Bogu, že vsi izven nevarnosti. Ko to pišemo, sta le še dva v bolnišnici.

Požar je uničil tri vagonne preje in bombaža, samo poslopje pa so obvarovali pred ognjenimi zublji. Tovarna ima okrog pol milijona Din škode.

V eni uri uničeno naselje

Na Rakitni je 17. marca izbruhnil požar, ki je popolnoma uničil naselje Boršt. Goreti je začelo dopoldne pod velikim kozločem. Zažgali so baje otroci. Ker je pihal veter, se je ogenj hitro širil, tako da so si mnogi komaj rešili življenje. Skupaj je pogorelo 11 gospodarskih poslopij in štiri hiše, vse v teku dobre ure. V nevarnosti je bilo tudi okrevališče Higijenske-

ga zavoda, kamor hodijo poleti bolni otroci na oddih. Zdravilišče je oddaljeno komaj 200 korakov od kraja največjega požara in je poslopje rešilo le to, da je krito z opeko in zidano. Prizadeti so posestniki: Intihar, Tavželj, Petrovič, Salar, oba Kržiča, št. 55 in 56, in Pečar. Ljudje so v skrajni stiski in vredni pomoči.

Zahvala našega vladike

Nemogoče mi je, da bi se zahvalil vsem, ki so mi ob mojem petdesetem godu častitali in izrazili toliko lepih in iskrenih želja. Prosim vas, da na ta način izvolijo sprejeti mojo najtoplejšo zahvalo. Naj Veselimočini s svojimabilnim blagoslovom povrne vsem vse te dokaze ljubezni.

Zlasti se zahvaljujem za dragocene darove molitve tisočih in tisočih pobočnih src. Bog povrne vse in vsem! Moja zahvala bo ta, da bom zanaprej skušal še bolj resno in dosledno posvetiti vse svoje telesne in duševne moči koristi vernikov, med katere me je postavila božja Previdnost.

V Ljubljani, dne 18. marca 1933.

† Dr. Gregorij Rožman, škof.

Osebnosti

d 85. god je doživela Gradišek Jožefa, roj. Kotar, od Sv. Križa pri Litiji, sedaj bivajoča pri hčerki v Smartnem pri Litiji. Bere še vedno brez očal. Zivelal!

d 70 let je dopolnil g. kanonik Josip Cerjak v Slovenski Bistrici. Bog živi g. jubilara še mnogo let!

d 70 let je dopolnil g. Anton Gantar iz Hobovš pri Gorenji vasi. G. jubilaru, ki je že 43 let zvest naročnik »Domoljub«, iskreno čestitamo!

d 60 letnico rojstva je obhajal oni dan g. Jožef Vrabl, hišnik v celjskem Domu.

d 60 letnik je postal g. dr. Josip Komljanec, ravnatelj ptujske gimnazije. Bog daj mnogo zdravjat!

d Novi vseučiliški profesorji. Za izredna profesorja sta imenovana: na teološki fakulteti g. dr. Josip Turk; na tehniški fakulteti g. inž. Romeo Strojnik. Za privatnega docenta na filozofski fakulteti je imenovan g. Stanko Gogala.

d Za vršilca dolžnosti ravnatelja Higijenskega zavoda v Ljubljani je izbran g. dr. Karel Petrič. Prejšnji ravnatelj omenjene ustanove g. dr. Pirc je bil nameščen v Skoplju.

Domače novice

d Okrog kmetijskega doma. Sedaj je čas, da podložimo kokošim jajca, če hočemo, da bodo kure nesle v času, ko jajc manjka in so zato najdražja. Jajca podlagamo od marca do konca aprila. Če ni kokelj, poizkusimo, kjer je to mogoče, s purami, ki zelo rade valijo in jih v to lahko prisilimo, kakor smo o tem že pisali. — V sadovnjaku precepeljamo nerodovitno drevje. Precepljenje vpliva na boljšo rodovitnost. V 3 do 4 letih se doseže popolna in rodovita krona. Poslužujemo se cepljenja v razkol in žlebičkanja. Cepiče jemljemo le od rodovitnih dreves. Drevo za precepljenje pa ne sme biti staro nad 30 let. Sedaj je skrajni čas za škropljenje sadnega drevja z arborinom. Debla mazemo z nekoliko močnejšo raztopino. Mladim drevesom urejujemo drevesne kolobarje. — Sejemo črno deteljo in sicer med pšenico. Njive so bile že jeseni vse preorane, zato zdaj zadostuje branje. Za setev ovsa smo že pripravili seme in ga razkužili, ko smo ga močili v četrt odstotni raztopini otoplina kake dve uri. Na prosto sejemo petršilj, črni koren, salato-berivko. Prekopavamo vrtove in posipamo pota. — V mladih gozdovih začnemo s treljenjem. — Glede sadjarstva naj še dodamo, da nadaljujemo s sajenjem drevja. Korenine okrajšamo na 20 do 30 cm dolžine. Končujemo rez mladega in precepljenega drevja. Pri češnjač cepitev ta čas že ne jamči več za uspeh. Sedaj je najboljši čas za gnojenje z gnojnico. Na 100 litrov gnojnice dodamo 20 kg superfosfata. — Posebno pozornost posvečamo še vedno mladim vinom. Predno se začne toplo vreme, začnemo z drugim pretakanjem.

d En svetel žarek. Kemična tovarna v Mostah pri Ljubljani, ki je stala od 6. decembra,

ASPIRIN
TABLETE
Intravarno učinkujejo pri
REVMATIZMU,
prehladu, glavobolu, po-
be bolu in bolečinah v
sklopih. Zahtevajte vedno
originalne navitke.

V z. Jopeta B. d.
Zagreb, Galjeva 31.

BAYER
Ogled je razpis
pri št. 25.322
od 23. XII. 1932.

vsled česar je bilo 150 delavcev v tem času brez zaslužka, je začela 20. marca zopet obratovati v polnem obsegu.

d Nalezljiva bolezen šien se je pojavila v ptujski okolici.

d Rubežai in dražbe. V občini Smartno ob Paki, katere šteje 2900 duš, je bilo ono nedeljo pri cerkvi razglašanih 70 dražb pri 70 posestnikih in obrtnikih.

d Iz Središča ob Dravi. Boben poje svojo žalostno pesem, kakor drugod, tudi okrog Središča ob Dravi. Take slike in pomanjkanja denarja ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Saj je od 235 hišnih števil v trgu bilo pretekli teden zarubljenih predmetov pri 187 posestnikih in obrtnikih. — Ne namo, da so cene kmetijskih pridelkov skrajno nizke, tudi lanska suša je pritisnila našega kmeta k domu, tako da je redek oni, ki mu ni treba kupiti živeža za sebe, oziroma za živino. Razumljivo, da ljudje iščejo virov vstopovod, samo da se prežive. Ker ni dohodkov iz živine in tudi vino nima nobene cene, so prišli na vrsto še itak slabi gozdovi, ki so jih desetletja čuvali in negovali naši očetje kot skrajno rezervo. Marsikateri hrast in bor, ki bi sicer še kraljeval, mora pasti, samo da se družina obleče in hiša oskrbi s najpotrebnejšim.

d Velikonočne potice bodo še jedli doma. Kakor znano, so nahaja nad 100 jetnikov mariovske jetnišnice, ki so prestajali tu svojo kazen, na dopustu. Nastopili so dopust začetkom zime ter ga preživljajo na svojih domovih. Koncem meseca marca bi morali zopet nastopiti zapor. Uprava jetnišnice pa je bila sedaj prisiljena javiti jetnikom veselo vest, da jim je dopust po-

Italijanski ing. Angelo Franciosi je sestavil posebno pripravo, s pomočjo katere naj bi bilo mogoče izogniti se smrtnim avtomobilskim nesrečam. Priprava sestoji iz navadnih drog, kakor tiste, ki so v uporabi pri cestni železnici. Poskusi s slamanimi možni so se baje dobro obnesli.

Hugenberg, voditelj nasprotnikov centruma.

Brüning, voditelj centruma.

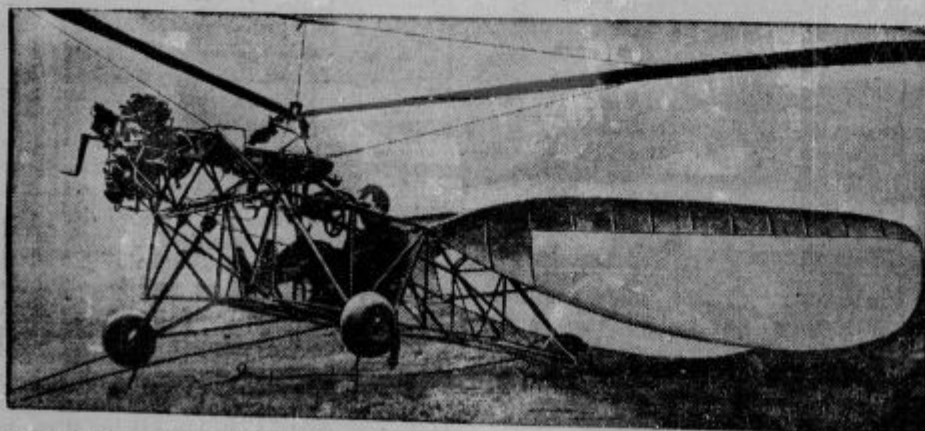
Naročajte in čitajte naše katoliške liste: »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«! - V vsako katoliško hišo katoliški časopis!

Hindenburg z zadovoljstvom nadzira Hitlerjeve napadalne čete in Seldtejeve jeklene čelade pred vojnim spomenikom Unter den Linden v Berlinu. Očividno se s Hitlerjem prav dobro razumeta: Rotljanje s sabljo je obema prijetno.

Dunajski nadškof dr. Innitzer je bil te dni las novau za kardinala. Na sliki vidimo, kako prejem dekret o imenovanju.

Pred Londonom delajo poskuse z zanimivim letalom, ki ima zunanost velikega metulja. Izna-
teljem gre v prvi vrsti za tem, da bi se letalo lahko dvignilo navpično, da bi v zraku lahko tudi
9

Gabriel d'Annunzio, italijanski pesnik in vo-
jvoda, je doživel 70. rojstni dan.

dolžan še za en mesec ter se morajo vrniti šele koncem aprila. Velikonočne počitnice bodo uživali lahko še doma.

d Ker se spomladi in poleti vedno pojavljajo gozdni požari, opozarjamo vsakogar, da se v smislu § 40 gozdnega zakona ne sme kuriti blizu gozdov in v gozdih brez najstrožjega nadzorstva. Prepovedano je tudi nepotrebno požiganje pašnikov, kar večkrat povzroči požare v sosednjih gozdih. Ravniotako je nedopustno v gozdih in na pašnikih odmetavati neugašene vžgalice in ostanke cigaret in smotik. Kdor bi na katerikoli način bodisi iz nemarnosti ali pa neprevidnosti povzročil gozdni požar, ali se ne bi ravnal po predpisih tega razglasa, bo moral povrniti vso nastalo škodo in se bo proti njemu kazensko postopalo. Stariši so odgovorni za škodo, ki bi jo napravili njihovi otroci radi nezadostnega nadzorstva. Vsakdo, ki zapazi oženj v ali blizu gozda, ga mora, ako le mogoče, pogasiti, sicer pa takoj to naznaniti bližnjim prebivalcem, da se obvesti župana občine ali lastnika gozda. Župan mora nemudoma pozvati občinarje, da gredo pomagat gasiti. Kdor bi se brez tehtnega vzroka ne odzval pozivu, zapade postavni kazni.

d Kakor poročajo skoraj vsi jugoslovanski časopisi so katoliški škofje na svoji konferenci v Zagrebu, ki se je vršila od 25. do 27. februarja 1933, a) ponovno poudarili svoje stališče spram sokaolstva, oziroma Tyrševi miselnosti, b) so protestirali proti predlogu o izgonu jezuitov, in c) so ugovarjali razpustu Prosvetne zveze in v njej včlanjenih društev.

d Slike morajo biti izdelane od poklicnih fotografir. V snailu obsejajo banke navedbe morajo biti slike za potniške legitimacije izdelane od poklicnih fotografir in opremljene s firmo upravičenega fotografa.

d 16.700 kubičnih metrov drv je bilo te dni kupljenih na dražbi za ljubljansko, mariborsko, celjsko in škofjeloško garnizijo.

d Šolske obvezni otroci sedmega in osmega šolskega leta obiskujejo na deželi redno vsakdanjo šolo od 1. novembra do 31. marca, ostalo dobo šolskega leta se oprostijo šolskega obiska.

d Moderno kopališče gradi g. A. Cufer, bivši župan na Jesenicah in sicer ob svoji hiši na Stari Savi v bližini, kjer je nekdanji stal star jeseniški kolodvor.

d Nagrobne spomenike prodamo tudi za hranilne knjižice Kmetске posojilnice za ljublj. okolico. Franjo Kunovar, kamnoseško kiparsko podjetje, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

Med brati Hrvati

d Izjava. V Hrvatski Straži z dne 19. marca 1933 čitamo sledečo izjavo: Ker podpisane spravljajo v zvezo s pokretom za ustanovitev jugoslovanske katoliške narodne cerkve brez papeža, katera misel se je pojavila v hrvatskem Primorju povodom skupnega pastirskega pisma katoliških škofov, s tem izjavljamo, da nismo s tozadevno akcijo v nobeni zvezi. Sklicujoč se na zgodovinsko in dogmatično utrjeno dejstvo, da je institucija papeštva božanskega izvora, in zato brez papeža ne more biti prave cerkve Kristusove, podpisani akcijo za ustanovitev jugoslovanske katoliške narodne cerkve obsojamo kot težki napad na katoliško Cerkev. V Sušaku, dne 4. marca 1933. Dr. Andrej Rački, župnik. Profesor Vjekoslav Spinčić, Vicko Potočnjak, župnik draški.

d Postno pastirsko pismo o ljubini je izdal hrški škof dr. Srebrnič. S tem v zvezi zavrača imenovani cerkveni vladika tudi predlog o izgonu jezuitov.

d Sarajevska mostna uprava za sokolstvo. Na občinski proračunski seji v Sarajevu so na predlog župana Mutevelića sklenili darovati Sokolu v Novem Sarajevu 30.000 Din, sokolskemu društvu in Travniku pa 15.000 Din in sicer za odplačilo dolga na sokolskem domu.

d Muslimanski narodni poslanec in jezuiti. »Sarajevska pošlac je priobčila dne 8. marca sledeče pismo: Gimnazija v Travniku pod upravo jezuitov je izvršila v teku let v našem narodu veliko prosvetno in kulturno delo. Ta gimnazija je bila mojemu kraju brez radeke na vere v splošno korist. Teni zavodu gre zahvala, da je izšlo iz Travnika zelo mnogo izobraženec. Kot poslanec travniškega okraja, v katerem je jezuitska gimnazija blagotvorno vplivala na več rodov, sem jaz zadnji, ki bi tega dejstva ne hotel priznati in ga javno izpovedati. — Omer Kajmaković, narodni poslanec.

Za pomladno zdravljenje

uporabljajte

Planinka čaj Bahovec

ki čisti in osvežuje kri in tako obnavlja ves organizem.

Zavoječek Din 20— v lekarnah in drogerijah.

d Okostje mamuta, velike, slonu podobne živali, so našli kmetje pri kopanju na nekem travniku v okolici dalmatinskega Knina.

d 370 zabojev sardel in še kaj. Naši ribiči na Sušaku so imeli pretekli četrtek bogat lov. Ujeli so krog 370 zabojev sardel, 10 zabojev rakov in 10 zabojev raznih drugih rib. Od tega so poslali v Zagreb 280 zabojev sardel in 6 zabojev rakov, ostale ribe so prodali na Sušaku.

d Se že kopljejo. Prvi topli žarki pomladanskega sonca so opogumili na Sušaku več tujcev, pa tudi domačinov, da so se šli prvič kopat v morje. Kakor trdijo, je bila voda še dosti primerna za kopanje. Doslej je tujski promet še dovolj dober, če bo ostalo lepo vreme, je pričakovati za Veliko noč številan obisk tujcev v Hrvatskem Primorju.

d Ni ne zadnji ne prvi. Milivoj Jovanović, doma iz Lažarka pri Sremski Mitrovici, je bil leta 1916 v Galiciji ujet in odpeljan v Rusijo. Od takrat ni bilo nobenega glasu o njem. Domači so bili prepričani, da je mrtev in so se zanj darovale sv. maše-zadušnice, na vernih duš dan so pa njemu v spominu prižigali sveče. Te dni je pa Jovanović pisal svoji sestri in sicer iz Ljubitova na Poljskem. V ujetništvu se je oženil in ima dva sina. Pisal je v ruskem jeziku. Šele po 17 letih se mu je posrečilo priti iz Rusije na Poljsko.

d 900.000 Din državnega in občinskega denarja je poveril občinski notar Aleksander Arsenijević v Stari Moravi pri Subotici in pogbenil neznankam.

d Na tožbo številnih kmetov je prizivno sodišče v Novem Sadu obtožilo bogataša Josipa Neumanna iz Titla, ker je za posojila zahteval 25 do 40 odstotkov obresti. Ali ne spada pod obtožbo, kdor tako visoke dobičke pri varnem blagu išče?

Tone: Za denar je pa res škoda, še leži doma. Janez: Ali si komaj sedaj sprevidel? Tone: Ne, razmišljam še dalj časa. Samo ne vem, kje bi bil varen in po potrebi na razpolago. Janez: Naloži ga kot jaz pri posojilnici na Sutli, ki ima lastno hišo.

Iz naše prestolice

d 528 Din davkov in doklad (državnih, bančinskih in občinskih) pride na vsakega jugoslovanskega prebivalca.

d Naš zunanji minister g. Jevtić je odpoval na razorožitveno konferenco v Zenevo. Nedomestvo ga minister dr. Kramar, ki je sploh med najmerodajnejšimi osebnostmi sedanje vlade.

d Pogosteni predpisi za vseučilišča. Prosvetni minister je izdal odredbo za slušatelje belgrajske in zagrebske univerze. Radi te odredbe izgubijo dijaki en semesler, ako brez dovoljenja vseučiliške oblasti prireajo zborovanja, delijo letake ali pa sprejemajo kake sklepe proti vladnim odredbam.

d Osredotočenje asfaltnih cest. Zagrebske »Novosti« poročajo, da bodo začeli graditi asfaltirane ceste Belgrad—Zagreb, Belgrad—Novi Sad—Subotica in Belgrad—Pančevo—Vršac. Za cesto Belgrad—Zagreb je določena vsota 800 milijonov dinarjev.

d Veliko gadje skrivališče so našli delavci pri zidanju neke zgradbe v Strugi na jugu države. Strupenium je začela skakati proti delavcem, ki so 47 gadov z orodjem pobili in so strupenih kač komaj rešili. Drugi dan so pri nadaljnjem kopanju zasledili in pobili še 187 gadov. Od strahu pred strupenimi kačami noče sedaj nihče in za noben denar na dele k navedeni zgradbi.

d 58.000 upokojencev je v Jugoslaviji.

d Do novega pregleda jugoslovansko-avstrijske trgovinske pogodbe pride menda v kratkem. Pri pogajanjih pojde za povečanje avstrijskega izvoza v Jugoslavijo in za ureditev uvoza živine v Avstrijo. Tako pišejo dunajski časopisi.

Vedno bele zobe obdržite s stalno uporabo Chlorodont zobne paste (toba 6 Din) in ako obnem uporabljate pripravno Chlorodont zobno ščetko. (Posebna oblika.) Poskus Vas bo prepričal.

Nesreče

d Avto je do smrti povezil 11 letno mizarjevo hčerko Tončko Krapečer iz St. Vida nad Ljubljano.

d Konj je brenil v trebuh 23 letnega kovača Stefana Kapša iz Sela pri Vrčah na Dolenskem. Mojster je posodbam podlegel.

d Ko so sinovi branili očeta. Pred okrožnim sodiščem v Subotici se je pretekli petek vršila zanimiva obravnava. Jožef Vidaković se je poročil. Med svatbo je bil tudi Geza Rudić, ki se je preveč napil in ga je zato Vidaković odstranil iz hiše. Rudić se je hotel zopet vrniti, vendar mu je to zabranil pri vratih Vidakovičev oče, katerega je Rudić zabodel z nožem, da je takoj izdihnil. Ko so sinovi to videli, so padli po Rudiću in ga tako pretepli, da je še isto noč umrl. Tako so prišli sinovi pokojnega Vidakovića na obtožni klop. Sodisce je bilo mnenja, da so sinovi svojega očeta branili, vendar so pa hujše udarjali, kakor je bilo potrebno. Zato so bili obsojeni vsak na tri mesece ječe, pogojno na eno leto.

d Ko je snemala puško s klina. Grozna nesreča se je dogodila v Trnovski vasi pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Pri posestniku Janezu Čehu je uslužbena 18 letna Marija Preložnik kot dekla. Katera je stanovanje svojega gospodarja. Ko je bila proti večeru že gotova s svojim delom, je še hotela obrisati prah na steni, kjer je visela nabita puška. Ko je snemala puško s klina v prepračanju da je prazna, je v naglici prišla za petehina in puško snela, da jo obriše. Po nerod-

nosti pa je obrnila orožje proti sebi in pri tem nehote pritisnila z roko na petelina. V istem hipu se je puška sprožila in ves izstrelek se je Preložnikovi zariil v trebuh. Obležala je v mlaki krvi smrtonosno ranjena.

d Z listjem natovorjen voz se je prevrnil na poti iz gozda na J. Koresa, hlapca v mariborskem stolnem župnišču. Lestvica je nesrečno udarila z veliko silo po glavi in mu strla tilnik, da je bil Kores takoj mrtev.

d V sapniku mu je obtičal kos korena. Usodna smrtna nesreča se je pripetila na Kresnici pri Mariboru, šestletni sinček posestnika Andreja Bajčiča se je igral vse dopoldne v kuhinji sosedu ter je počakal tam do kosila. Ko so odrasli pojedli, mu je ponudila sosedka, kar je preostalo, in fantek je z veseljem zgrabil za žlico, posebno ker se je nahajala v skledici njegova najljubša jed — fižol s korenjem. Po par zajemih pa je nenadoma vrgel žlico v stran ter naglo pobegnil proti domu v stanovanje očeta. Tu je že ves izčrpan in mukoma loveč zrak pokazal, da ga nekaj tišči v grlu. Na vse načine so se domači trudili, da bi mu pomagali, pa je bilo zaman. V nekaj minutah je nastopila smrt. Zdravnik je ugotovil, da je fantku obtičal v sapniku kos kuhanega korena.

d Požari. Te dni je gorelo v Hojnikarjevi žagi v Velenju škoda je občutna. — 16. marca je začel goreti Šimnov hrib, ki je last župne nadarbine v Sostrem. V nevarnosti je bila cela skupina gozda do Orlega, oziroma ves Golovec. Požar so omejili. 17. marca je divjal v okolici Slovenske Bistrice hud vihar. Okoli poldneva je bilo opaziti velik oblak dima, kateremu je kmalu sledil velik plamen, ki se je naglo širil. Gorela je gozdna parcela v Gorenji novi vasi. Ogenj je kmalu zajel zelo velik obseg in je zgorelo okoli 20 hektarjev gozda. Veter, ki je divjal, je grozil, da požar zavzame še večji obseg, vendar se je zahvaliti vrtilim gasilcem, ki so prihiteli od blizu in daleč, ter omejili požar. Hudo so oškodovani kmetje, katerim so pogorele najlepše gozdne parcele. Največjo škodo imajo Franc Furman, Franc Tomažič, Franc Zafošnik, Franc Bernik in Ferdinand Gušinek. Škoda še ni ugotovljena. Prav tako še ni znano, kako je ogenj nastal.

d Okrog neugod. Pri padcu si je zlomil nogo posestnikov sin 24 letni Janez Sajovic iz Gorč pri Golniku. — Ko je zdrknil s kolesa, si je zlomil nogo 16 letni delavec Franc Ravnik z Jesenja. — Z lestve je padel in si zlomil nogo 46 letni policijski stražnik g. Ciril Razboršek v Ljubljani. — Pri podiranju dreves si je zlomil nogo 23 letni posestnik Anton Jankovič iz Sečnice pri Polhovem gradu. — S kolesa je padel in si zlomil desno ključnico 21 let stari činar Josip Zajc iz Vidma v občini Dol pri Ljubljani. — Ko je vozil listje je prišel pod voz Zagar Alojz na Kleku pri Trbovljah, pri tem si je zlomil ključnico, izpahnil roko in zlomil nogo.

d Med nevihto je treščilo te dni v zvonik cerkve v Ložišču na Braču. Zvonik in cerkev sta poškodovana, človeških žrtev pa k sreči ni bilo.

d Vrela voda ji je pljusnila po obrazu. V Gornjih Podgracih nedaleč od Bosanske Gradiske je hotela 20 letna mladenka Anka Malinovič pomiti tla. Ko je dvignila škat vrele vode, je padla čez škat in vrela voda je pljusnila mladenki po obrazu in prsi. Dobila je tako hude opekline, da je po dvanajstih urah v silnih bolečinah izdihnila.

Razno

d Štirje otroci, tri punčke v starosti 3 leta, 4 leta in 6 let ter fantek v starosti 8 let se oddajo dobrim ljudem, ki bi jih vzeli za svoje otroke. Več se zve na banski i pravi soba št. 6.

d Za romanje na Trsat o Binkoštih vlada tudi letos veliko zanimanje in je prišlo že nepričakovano lepo število prijav. Ker moramo imeti vsaj do 10. aprila najmanj 500 udeležencev (radi posebnega vlaka in polovične voznine) prosimo vse, ki se nameravajo romanja udeležiti, da se čim prej javijo. Podrobna pojasnila bomo pravočasno poslali. Na mnoga vprašanja pa odgovarjamo najpotrebnejše. Posebni romarski vlak bo vozil binkoštno soboto zjutraj iz Ljubljane in Maribora in bo sprejemal udeležence na vseh postajah, vračal pa se bo s Trsata v nedeljo zvečer. Polovična voznina bo pa tudi za vse druge vlake od 31. maja do 14. junija in se bo vsakdo lahko vrnil poljubni dan, le da se bo v nedeljo udeležil našega skupnega izleta. Izkaznice za polovično voznino z vlakom (vožnjo plača vsak sam na vstopni postaji) in za brezplačno vožnjo z ladjo po morju na otok Krk bodo po 40 Din in se morajo plačati vnaprej. Poslali bomo položnice. — Pišite na naslov: Romarski odbor pri »Sveti vojski«, Ljubljana, Dunajska cesta 17.

VINO pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani

d Zaščita države. Pred državnim sodiščem v Beogradu je sial te dni bivši voditelj hrvatske radijske stranke dr. Pernar in tovariši. Dr. Pernar je bil obsojen na eno leto, Kerufelj pa na poldrugo leto, dalje Košutič na 10, Poštarič na 8 mesecev strogega zapor.

d Radi raznih požigov je bil obsojen pred mariborskim okrožnim sodiščem na tri leta strogega zapor 63 letni mizar Franc Ketič iz Ivanjskega vrha.

d Neznani zlikovci so razbili večje število šip v oknih cerkvene dvorane na Ježici pri Ljubljani.

d Vlomilec stražijo. V Sodražici so vdrl tatovi v trgovino g. Ivana Keržeta in odnesli raznih stvari za okrog 2000 Din. — Istotam in isto noč so vlomili nepridipravi v prodajalnico mesarja g. Francelna, pobrali drobiž,okusnih salam in lepega špeha v vrednosti 500 Din. —

Potepuhi so obiskali trgovino g. Rozmana št. 11 ju ter pokrali raznega blaga za okrog 35 000 Din. Blago so odpeljali z avtomobilom. — Oni torej so vlomili neznani uzmotivci v trgovino župana g. Ivana Detele v Dobu pri Domžalah. Okrog 3000 Din škode.

d Stražnike sta zaprla. Kmet Josip Zahorec v Glozanu pri Novem Sadu, kljub pozivu na hotel priti k zaslišanju na občino. Zato je občinski predsednik poslal stražnike, da ga privedejo. Ko so stražniki prišli v sobo, se jim je Zahorec uprl in je v medsebojnem ruvanju ranil enega stražnika. Ko je prišel v sobo Zahorec sin Jano, je nastalo še hujše ruvanje, med katerim se je stražnikom posrečilo, da so Jano odvzeli sekiro. Medtem sta oče in sin odšla iz sobe in zaklenila stražnike v sobo. Stražniki se sin osvobodili na ta način, da so s sekiro prebili vrata. Oče in sin se bosta za to svoje dejanje morala pokoriti v zaporu.

Novi grobovi

d Smrt ministrskega odposlanca. V Splitu se je smrtno ponesrečil Slovenec dobro znani svetnik ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marko Tujkovič, še odšel za socialno zavarovanje. Je prispel v Split, da se udeleži ustanovne skupščine borze dela in mozarje. Predno je legel v hotelu »Bellvue« k počitku, se je hotel okopati. Vслед povzame nega plinskega avtomata — v Splitu je bilo iz več takih nesreč — pa se je v uhajajočem plinu zastropil. Vsaka pomoč je bila zaman.

V Studeneh pri Mariboru je umrla 90 letna zasebnica Ana Belec. — V Vidmu ob Savi je preminul dipl. podkovski mojster Antun Škerbec. — V Podsmreki pri Višnji gori je odšel v večnost 26 letni Jožef Erjavec, sin bivšega oblastnega poslanca g. Jožeta Erjavca. — V Železnikih so položili na mrtvaški odej vo vo po ravnatelju Marijo Sternadovo, roj. Thomas. — V Novem mestu je odšel h Gospodu po večno plačilo kanonik Josip Plantarič. — Na pokopališču pri D. M. v Polju so položili grob »zadnjega Meksikajnarja« 93 letnega Grima Franceta s Studenca. — V Beogradu je izdihnil višji rudarski načelnik v p. Franc Vosičina. — V Sevnici je zapel mrtvaški zvon go stilsničarju itd. Maksu Kovaču. — V Celju je umrl odvetnik Anton Božič. — V Zalogu je odšla k Bogu po plačilo zavedna krščanska žena

Naročajte »Domoljuba«!

Franjo Neubauer:

Oznanjenje

V sobico Tvojo
krila šumé,
služi nepókoj
ivoje arcé.

Čudna beseda
bije na sluh:
vso te vznemiril
rajski je duh.

»Sam, nedotaknjen
lilijin cvet
hočem ostati,
v čistost odet.

Tuja ljubezen
mi je možá.
Hočem živeti
le za Bogá!»

»Ne plaši se, Devica!
Pošilja me Gospod:
pozdravljená! Rešila
ves zémeljski bož rod!

Vsevečnega Duhá te
obsédi moč z višin,
in tvoj otrok se Božji
imenoval bo Sin!»

Svit ti razžaril je
mladi obraz,
vso te umiril je
Božji ukaz.

»Dekia Gospodova,
revna sem stvar,
zgódi se, kar veli
moj Gospodar!»

Krila šumela spet
v raj so nazaj,
tebi pa lil v srcé
rajski je slaj.

Marija Mejač. — V Framu so pokopali upokojenega nadučitelja Miroslava Pučelika. — Na Jesenicah je zapel mrtvaški zvon Mariji Frelj, soprog tovarniškega delavca. — V Zagrebu so pokopali kanonika Antona Starca. — V Gradcu je umrl dr. Leopold Potzinger, župnik v Apačah. — V Slovenski Bistrici so djali v gomilo advokata dr. Urbana Lemeža. — V Hočah pri Mariboru je odšel na drugi svet dober katoliški mož posestnik Jože Lobnik. — V Ljubljani so pa umrli: Justina Stuchly, posestnica na Bledu; hišna posestnica Franja Pišek; Liza Jušič, dolgoletna cerkvena pevska; Malči Kuhelj, starešina poštnega urada v Dolenjem Logatcu; književnik Bogumil Vdovč; trgovec Leon Haman; znani učenjak, bivši ravnatelj narodnega muzeja dr. Josip Mantuani; brivski mojster Ignacij Kovačević. — Naj počivajo v miru!

n Smartar pri Kranju. Prostovoljno gasilno društvo Breg priredi v soboto zvečer ob pol 8 in drugi dan v nedeljo popoldne ob pol 4 ponovi časa primerno Finžgarjevo dramo: Razvalina življenja v Smartarskem domu. Ker misli gasilno društvo Breg napraviti prostore za ahrambo orodja, je prav, da mu prijatelji poštenega gasilstva pomagamo in bomo mu, če se v lepem številu udeležimo omenjene igre.

Kako se je stari papež spominjal svoje matere

Srebrnočisto je udarila ura na kaminu davele uro. Zunaj je polzel droben dež po šipah, tisti drobni dežek, ki vso zemljo zavije v sivo tančico in čigar lahno šumenje se zdi, da je z onega sveta. Tak čas je prav pripraven za razmišljanje in se človekova duša čuti napol v preteklosti, napol v prihodnosti.

Vse tiho je bilo v starinski sobi, noben glas s ceste ni motil te tišine. Samo slike na stenah so pripovedovale o časih nekdanje slave in srčne istrenosti, a njihovi glasovi so bili kakor glasovi iz sanj.

Papež je sedel v visokem naslonjaču. Vsa sključena je bila postava, vsa vase pogreznjena, glava globoko sklonjena. Iz voščene obraza pa so gledale s starim ognjem črne oči, te oči, čijih pogleda ni nihče pozabil, ki se mu je kdaj zgedel v dušo.

Papež je bil tako sam in samotni. Papež je vedno sam. Čim višje kdo stoji v človeški družbi tem samotnejši je. Zato nikoli ni bil nihče tako sam na svetu, kakor Kristus. Sicer so papežu zjutraj v cerkvi sv. Petra vzklikali: »Eviva il papa re!» »Živel papež kralj!« Sicer mu je kakor običajno legel okoli ust lahčen smehljaj, ko je dvignil roko, da blagoslovil množice. Toda pred očmi mu je bila slika božjega mojstra, ki je jezdil v Jeruzalem.

Sedaj pa je bil sam. In truden. Drohna roka je slonela na izrezljanim naslonjalu in vsa postava se je še bolj sklonila.

Starost živi v preteklosti in v bodočnosti, toda v oni bodočnosti, ki je onstran groba, kjer tudi preteklost na novo zaživi.

Slike so vstajale pred papeževimi očmi. Slike iz davne preteklosti, vrstile so se pred njegovimi očmi v prav pisanih vrstah. Dan njegove izvolitve za papeža, Bruselj s prekrasno stolnico, s svojimi gladkimi diplomati, Perugia. Ni jim branil, da so se tako vrstile pred njegovimi trudnimi očmi; vstajale so izginjale, da napravijo prostor novim: O pač teža in trpljenje življenja, delo in trud! Vanitas vanitatum: ničevost vseh ničevosti!

mladost! Stari pater rektor v jezuitskem kolegiju — dober, pobožen mož. Profesorji — sošolci — skoro vsi že mrtvi — Requiem aeternam — Gospod daj jim večni mir in pokoj! In tudi meni!

In mati! Kako jasno stoji njena slika pred njegovimi očmi! Kako njene oči, te svetle materine oči, zopet počivajo na njegovem obrazu! Da, to je bil njen glas, njen lep, melodičen glas! Kakor godba zveni v njegovih ušesih, lepše kakor danes zjutraj srebrne fanfare v cerkvi sv. Petra. Kako je molila s svojimi otroki! Kako jim je prikazovala živo ves svet! Ob njeni roki je nodel preko cvetočih polj na carpinetski ravnini. Ona mu je kazala čudeže sveta: cvetko ob poti, pisanege melulja, zlate pomaranče. Poleg nje je stal ob tihih večerih in ona mu je kazala srebrne zvezde in mu je pravila o čudežih teh migljajočih lučic. Ona mu je dala prvi nauk o Njem, ki je vse to ustvaril. V njenem naročju je sedel, in ona mu je vodila nespretno ročico ob znamenju svečega križa. Z njo je hodil k mali cerkvi na griču, vse še tako dobro vidi. Vidi njen obraz, zatopljen v pobožnost, vidi jo kako prihaja sklenjenih rok od obhajilne mize. In potem ga je s prav posebno ljubeznijo pritisnila na srce, svojega malega

Joahima. Pred jaslicami so stali in čisto tiho mu je pripovedovala o malem Jezuščku, ki je postal človek, da bi otroke odrešil. In potem so peli on in njegovi bratci in sestrice in mati z njimi: mehko sladko pesem o Jezuščku v jaslicah.

Nekega večera pa je vzela svojega Joahima s seboj — čisto tiho. Širok plašč si je ogrnila in odšla sta v tiho, revno ulico in tu je prvič videl v svojem življenju, kaj je nesreča. Bolan oče, zaskrbljena mati, jokajoči lačni otroci. Nikoli ni pozabila nežne obzirnosti, s katero je mati razdelila svoje darove — ni bilo kako bogastvo. Peccijevi sami niso bili bogati, toda siromaki so poznali Ano Pecci, njeno tiho dobroto. Dobro so vedeli, da ta plemiška žena sama dela, da zasluži in po-em prihrani, kar donša v siromašne kočice. Prav to je napravilo njene darove dragocenejše, kakor one bogatašev, kakor drob-tinice od bogatinove mize.

Pa vidim mater pri delu, kakor samo posebi umevno ji je bilo delo. Pač res, če hoče mati šestero otrok vzgojiti, in če naj vsi obiskujejo šolo, je pač treba, da mati dela. I mati je delala: zjutraj prva, zvečer zadnja. Za moža in otroke in za Boga. Ne, najprej za Boga! Njeno delo je bila vesela vršitev dolžnosti v službi božji. Njeno delo je bila molitev.

Živijo papež, kralj! Ta klic se je zopet razlegal okoli njega. Jeruzalem, Jeruzalem! O da bi spoznal, kaj je v tvoj mir! Neka moč je prečiznila sključeno postavlo trudnega papeža. Izravnala se je. Mater nam manjka, delavnih, skrbečih, udeležih, žrtvujočih mster, kakor je bila Ana Pecci, njegova mati.

Pa odkod je črpala ta mati razsvetljenje, moč, da je bila taka mati? Zakaj ni bila taka kot tisoč drugih? Kaj je bilo ono živo, veliko, ponižno, delujoče v njej? In papežev duh se je dvignil k skrivnosti vse moči, pred katero je davi jokal. To je bil vir, iz katerega je črpala mati moč, požrvovalnost in ljubezen. In od tega vira se je vračala domov, v svoj Nazaret, k svoji družini z onim požrvovalnim duhom, ki je nekoč poziviljal gospodinjo svetle Družine.

Tedaj se je papež dvignil, odločen, da mestu in vsemu svetu oznaní: »Matero, vse matere, bodite svete matere! Božji otroci, živi in sveti so vam izročeni od gospoda Boga. Vzgojite jih k pobožnosti, k moči, k delu, k samopremagi da bo Kristus zaživel v njih!« Nadnaravna luč je razsvetlila obraz starega papeža...

Mamice ni

Nič več, nič več, tako sladko
ni ptičice ne pevajo —
in solunči žarki vse tako,
prijetno mi ne sevajo,
kar nimam Tebe, mamica.

Ah, zopet tu pomlad je zdaj
in trosi cvetje prek' livad.
Ne veseli me ves ta raj,
mi ne budi več sladkih nad,
kar nimam Tebe, mamica!

V grinovju slavček poje spet,
z veseljem sem ga slušala
mi bajka bli je celi svet,
za vse sem zdaj oglušila
kar nimam Tebe, mamica!

Kako se godi našim izseljencem v Franciji

(Poročilo očividca.)

Na stanovanja so delavci lahko kar ponesni. V tem oziru smo pa v domovini še precej zadaj. Po številu družinskih članov jim odkaže rudnik stanovanja s kuhinjo in eno, dve, tri, štiri sobami. Naletel sem celo na taka s šestimi velikimi sobami. Zraven seveda klet, prostor za kokoši ali prašiča in mal vrtiček za zelenjavo. Povsod elektrika, voda in izliv za umazano vodo. V eni hiši so po dve, tri ali štiri taka stanovanja, vsa strogo med seboj ločena, da ima vsaka družina lasten vhod, lastne stopnjice v klet in nadstropje, lastno dvorišče, kar prepreči marsikak kreg in vik in prepet. Tudi posebno stranišče. Tako v pravih rudniških stanovanjih, ki jih je rudnik sezidal in jih daje delavcem za malo namembno. Nekatere družine gredo po raje stanovat ven na kmeto. Za delavce je to seveda breme, ker imajo daleč na delo, kar posebno čutiljo ob slabem vremenu in zimskem mrazu. Imajo pa razne ugodnosti, ki jih ni v koloniji. Niso sicer tako udobna stanovanja, so celo nekaj dražja, toda so bolj zdrava, imajo dosti

v našem denarju okoli 75 Din. Mnogi še veliko več, ako so delali na akord in so dobili ugodno delo, drugi pa tudi manj. Delali so lahko nadure, ob nedeljah in praznikih, ko sicer delo počiva. Tudi po 1800 Din je zaslužil kak delavec. Umevno je potem družina lahko dobro živela in še prištediti je bilo nekaj mogoče, ako ni bilo nesreče ali bolezni v družini. Vedeti je pa treba, da so v Franciji živili in mnogi drugi predmeti znatno dražji, kot pri nas, in da pomeni 35 frankov časih komaj več, kot pri nas 35 Din. V sedanjih slabih časih se je pa njihov gospodarski položaj zelo poslabšal. Skrčili so jim plačila, nadure se odpadle, prav tako tudi delo ob nedeljah in praznikih. Uvedli so povrh še tedensko po en ali dva praznika, ko delo počiva. Zasluzek je tako padel, da večina komaj še shaja in si morajo nalagati vsi občutne odpovedi in žrtve. Le tožijo in vztrajajo edino v upanju na boljše čase tam ali v domovini.

Omenil sem, da je delo po premoškopih zelo naporno, tako da so rudarji prave delavske pare. Znam gre pa doma precej dobro in trpe mnogo manj, kot naše kmetijske žene in gospodinje. V stanovanju imajo elektriko, vodovod in izliv umazane vode v kanal. Drva in premog pri roki. Po živila in druge potrebščine jim ni treba hoditi na trg ali po trgovinah, ker jim vse to na dom prinesejo ali pripeljejo podjetni trgovci, ki kar konkurirajo med seboj, kdo bo bolje in ceneje postregel. Zjutraj na vse zgodaj se začne, potem pa traja tako rekod cel dan: na ulici zvoni sedaj mesar, sedaj pek, trgovec s specerijo, voznik s pivom, z zelenjavo in kdo ve kaj z vsemi še in ponuja blago. Gospodinja iz pritičja le odpre okno, stegne roko in dobi kar želi, vse na knjižico. Račun poravnava ob plačilu dnevu, ki pride vsakih 14 dni. Gospodnje iz nadstropij pa le stopijo po stopnicah in se na ulici preskrbe z vsem potrebnim. Le one gospodinje več trpe, ki imajo »purše«, ali ki rede prašiče, katerim hodijo iskati hrane na najete njive, ki so časih precej oddaljene. Zlasti one s »purši« so časih prave reve. Komaj čaka reva večera, da se vleže k počitku, ako sploh o počitku more biti govora, ker imajo namreč delavci razne »sihte« in odhajajo na delo in prihajajo z dela ob raznih dnevnih in nočnih urah. Treba je, rekel bi, dan in noč kuhati in pospravljati in pomivati.

Doma sem naletel neredko na naziranje, da žive naši v tujini v takih verskih in cerkvenih razmerah, kakor je to v misijonskih pokrajinah. Da bivajo sredi med neverniki, tjer ni ne cerkve, ne duhovnikov, kjer ne poznajo ne nedelj ne praznikov. Jasno je, da temu ni tako. Pokrajina, kjer žive, je globoko verna dežela, ljudje dobri katoličani, le malo pomešani s protestanti. Vsaj toliko so pobožni prebivalci, kakor pri nas, če ne bolj. Skoro vsaka vas je tudi župnija, se ponaša z lepo, po zimi toplo kurjeno cerkvijo, ki jo oskrbuje domači duhovnik. Je najti samostane in verske zavode. Po cestah stoje veliki kameniti križi. Lepo posrečujejo nedelje in praznike ter imajo krščanske navade in verske družbe in bratovščine in drugo. Zakon zelo spoštujejo, mladina živi čisto. Divjih zakonov po kmetih ni. Omenil sem pa že, kako kvarijo zli tujci to dobro, verno nepokvarjeno domače ljudstvo, zlasti

po mestih in industrijskih krajih. Pa tudi deželo že pronica malopridni kvas.

Kako se drže naši v verskem, cerkvenem in нравnem oziru sem deloma že povedal. Vliko več ne bom dostavljal o tem žalostnem poglavju, ki bi ga najraje kar prešel. Zdelo se vlečejo, pravi pregovor. Slabi še bolj ko dobri. Da vplivajo kvarno tudi na naše ljudi, bomo razumeli sami. Naš človek pride v kolonijo in opazuje splošno versko mlāčnost in brezbržnost. Ako gre v cerkev, se mu mnogi posmehujejo, neizvzemaši rojake same. Kaj čaka ako omahne in versko oslabi in preneha verskim udejstvovanjem. Tem prej, ker imajo domačini razne verske in cerkvene navade, ki jih naši ne poznajo. Zato se čutiljo tem bolj tujci tudi v cerkvi. Bogoslužna opravila v tujem jeziku, ki ga vsaj spočetka ne razumejo tako pridiga, tako petje, take molitve. Z duhovščino nimajo stika. Nimajo pravega pastora v cerkvi. Tam ni navade, da bi kdo v cerkvi stal med sv. mašo. Vsi sede na sedež, ki jih imajo plačane. Kam naj gredo poln tujci? Ako stoje, se jim posmehujejo in jih gledajo, zlasti ker ne vstajajo in poklekajo tako med sv. mašo, kakor je tam navada, ki je različna od naše. Res dobi skoraj vsi vsak obiskovalec tudi sedež, ki je prazen in so celo sv. maše za tujce, ko so vsi sedeži razpoloženi. A naši tega ne vedo, ali se ne po brigajo, da bi proizvedli, in začno tako opesčati verske vaje. Kako težko se pa odloči v versko udejstvovanje, kdor se je odvadil!

Dr. Janko Pompe

specijalist za bolezni ušes, nosa in grla
je začel orlinirati redno o 1 pol 14 do pol 16.

Ulica Stare pravde 7
(nasproti otroške bolnišnice)

sonca in zraka, hrana je pristna in veliko cenejša in pa omogočeno jim je vzeti od kmetov v najem zemljo, rediti prašice in krave in tako še nekaj prigospodariti, da ni navezana družina edino le na očetov zaslužek. Pridne gospodinje lahko gredo na posestva pomagat pri delu in nekaj še posebej zaslužiti. In pa še ena dragocena dobrota zlasti za vzgojo otrok: na kmetih je doma lepo versko življenje kakor v domovini. Otroci žive v svežem verskem ozračju in oddaljeni od pokvarjenosti po velikih kolonijah.

Samci stanujejo deloma pri slovenskih družinah, ki jim nudijo za nizko ceno vso oskrbo, zlasti pravo domačo hrano, ki jim posebno tekne. Pri eni sami družini je takih »puršev« po štiri, šest, osem in še več. Drugi bivajo pa po nalašč zanje zgrajenih domovih sorazmerno poceni žive, vendar nasprotno niso radi v njih. Tožijo, da ni nikoli miru, dasi so povsod postavljeni posebni hišniki, ki naj bi tudi vzdrževali v zavodu red in mir, da ni nobena stvar varna pred tatovi, in pa, da je v njih puho in prazno, da torej pogrešajo v njih tiste domačnosti, ki so je bili vajeni doma in za katero najdejo nadomestek po slovenskih družinah. Mlaka jih zato le ven, v gostilne in druge javne prostore, kjer potem napravijo, kar so znabiti v domu prištedili.

Kako žive, to se pravi, kako se hranijo, oblačijo in obuvajo naši v tujini? V tem oziru treba ločiti redne razmere, ki so vladale pred sedanjo svetovno gospodarsko stisko, in pa izredne, ki so nastopile potem, v zadnjih dveh letih.

Preje so shajali rudarji precej dobro, znatno ugodneje, kakor doma. Povprečno je zaslužil oženjen rudar po 35 frankov »na sihto«.

Razglas

Z odlokom g. bana dravske banovine št. dne 28. februarja 1933, opr. št. Pov. S. št. 88-1 sem bil imenovan za gerenta Mestne hranilnice ljubljanske in sem dne 3. t. n. prevzel od dotedanjega njenega upravnega odbora vodstvo tega zavoda.

Splošna gospodarska kriza, ki je kot posledica svetovne vojne zajela ves svet, ni prizanesla tudi Mestni hranilnici ljubljanski. Prevzemajoč gerentstvo, se zavedam, da me s tem zadava tudi dolžnost truditi se, da ob sodelovanju vseh poklicanih faktorjev čim prej in čim temeljiteje odvrnem posledice te krize.

Mestna hranilnica ljubljanska je bila svoji dni ustanovljena po moji inicijativi. Cisto naravno je torej, da sem njen razvoj in uspešno delovanje spremljal vedno z največjim zanimanjem. Naravno pa je tudi, da se bom sedaj, ko je državna uprava želela mojeja vodilne sodelovanja v njeni upravi, prizadeval privedi jo čim prej mogoče do normalnih razmer in do blagonosnega poslovanja, za katero sem ji dal navodila takrat, ko sem bil s sodelovanjem občinskega sveta poklican v življenje.

Varnost vlog v Mestni hranilnici ljubljanski je, ker jamči zanje mesto Ljubljana z vsem svojimi premoženjem in z vso davčno močjo absolutna. Zato prosim, naj nikdo ne verjame ljudem, ki ji z raznimi brezvestnimi govoricami skušajo izpodkopavati zaupanje, in naj se zlasti izogiba spekulantom, ki z odkupovanjem vložnih knjižic skušajo zapeljati vlagatelje v škodo.

V Ljubljani, dne 4. marca 1933.

Ivan Hribar, gerent.

V vsako hišo »Domoljuba«!

PO DOMOVINI

Mirenski popotnik

Lepa mirenska dolina,
malo kruha, dosti vina!
Ze predpust je šel po gobe,
še ni bil preveč narobe!
Ta in oni se oženili;
marš! kdo se je namenil,
pa je rekla botra kriza:
»počakaj, zdaj je prazna miza!
Micka, Urška, le počakaj
in zato solz ne pretakaj!
Če ti Bog ga je namenil,
ti ga post ne bo zaplenil!
Veš, zakonske so telege
sama skrb in pa zadrege...

So gorice oživele,
zopet škarje so zapele;
izpočita črka gruda.
Dela dosti bo in truda,
da jesen — Bog daj sreče —
sladko vince nam priteče.

Kmetič tarna in vadihuje
in kje vzel bi, premišluje;
so za davke ga rubili,
pare ni — o Bog se usmili!

V Tržiču je zvonilo,
prav ubrano je drobilo;
misijon je bil pri fari.
Prišli mladi so in stari;
vsi so se ga udeležili,
se duhovno prerodili.
Bog daj mnogo blagoslova,
da bo fara kakor noval!
Še je kakšna pleva skrita,
veste, da brez plev ni žita!
Ko drevesa zelenijo,
suhe veje odletijo.

Zdaj pa treba bo končati,
sicer koša se je bati,
bo grdo urednik gledal.
Bom pa še drugič kaj povedal.

Pomlad je tu!

† Anton Kramar

(Poljane nad Škofjo Loko)

Tukaj je umrl 9. marca Anton Kramar, oče tuk. organista Fr. Kramarja, v visoki starosti 85 let. Rojen je bil v Maten pri Igu 1848 leta. On je zaci skoraj vse, je bil spreten mizar, steklar, urar, glasbenik in izdelovatelj in popravilatelj har-

monijev. Naredil in popravil je več harmonijev in je znal tudi dobro igrati na harmoniji. Bil je okoli 30 let tudi pevovodja domačega Malenskega cerkvenega zbora. Bil je tudi dober pevec, in je zapel svojemu sinu Francu znanemu nabiratelu slovenskih narodnih pesmi, okoli 100 starih izrednih narodnih pesmi, katere zdaj hrani muzej v Ljubljani. Zelo so ga tudi veselile knjige in dobri časopisi, imel je okoli 1000 knjig v svoji knjižnici. Naročen je bil skoraj na vse katoliške časopise, tudi na znanstvene n. pr. na »Dom in svet« itd. Na »Domoljub« je bil naročen takoj od začetka in je bil več let tudi njegov poverjenik. V Mohorjevo družbo je bil vpisan od leta 1870 naprej. Bil je živa kronika in je vedel veliko zanimivega povedati iz svojega dolgega življenja. Bil vedno odločno katoliškega mišljenja in je v istem duhu vzgojil tudi svojega sina. — Počivalj v miru blagi starček in poj v nebesih Boga večno slavo na veke, kakor si Ga na zemlji slavil s svojim petjem. — Na svidenje v nebesih, nepozabni oče! — Vaš hvaležni sin Franc.

Stari amirajo.

(Poljane nad Škofjo Loko.)

V enem tednu so umrli v naši župniji 3 stari možje. Prvi je bil 85-letni Anton Kramar oče našega organista in skladatelja g. Franceta Kramarja. Par dni za njim se je ločil od tega sveta 92-letni Luka Demšar iz Malenskega vrha. Zadnji je prišel na vrsto splošno znani Anton Jesenko p. d. »Prodoce« iz Poljan, ki je bil tudi star 92 let, pa je bil do zadnjega trden in zdrav. Bil je eden izmed ustanoviteljev tuk. posojilnice in dober gospodar. Naj počiva v miru.

Jubilej fantovske Marijine družbe

(Škofja Loka)

Na praznik, 25. marca proslavi naša fantovska kongregacija 50 letnico svoje ustanovitve. Lepa in dolga doba je že pretekla, odkar sta rajni gospod župnik Sinkovec in gospod kaplan Petrič prvič zbrala fantke pod Marijino zastavo. Toda njuno delo je Bog bogato blagoslovil. Tekom 50 let je rastle število Marijinih viteзов. danes jih je članov sto. Prav je, da se te važne ustanovitve ob 50 letnici spominimo s primerno slovesnostjo. Zato bo zjutraj ob četrta in deset slovesno služba božja, pri kateri govori ustanovitelj družbe g. župnik Petrič. Tedaj bo tudi sprejem novih članov in skupno sv. obhajilo

RAZNO

Zrak najboljši zaščiti
proti mrazu. Vsak
otrok ve, da imajo dvojni
na okna namen varovati
pred mrazom. A zna-
koko je pomislil, kako
se to prav za prav vrši.
Med dvojnimi okni je
zaprta z zrakom napolnjen
prostor. Zrak pa je
slab prevodnik toplote.
Zrak med dvojnimi okni
se zato ni more tako
hitro in močno ohladiti
kakor zunanji zrak. Isto
je z našimi plašči. Pre-
mnoška vlakna v njih
tvorijo nešteto mailh,
z zrakom napolnjenih
prostorov, ki po eni strani
zadržujejo zimski
mraz, da ne more do
naših teles, po drugi
strani pa ne dajo te-
lesni toploti, da bi uha-
jala. To lastnost zraka
sno izkoristili tudi pri
pernicah. Gosji puh tvor-
i istotako male zračne
prostore. Ptice dobe po-
zimi gostejše perje, ži-
valski kožihi ustrezajo
istemu namenu, kajti
dlake se vzravnavajo stro-
mo navzgor, če je živali
premrzlo. Na zadnjem
dejstvu temelji tudi po-
jav tako zvane kurje
polti. Mali vozlički, ki
nastanejo na koži, ka-

† Jerneja Andrejke Mladostni spomini

Šli smo ponj v Peržine ter smo ga spremljali do tridentiskega koločvora, 10 km daleč. Tukaj se je vojaštvo poslovilo od svojega ljubljene predstojnika s strelom pušk in topov. — Še dolgo časa po tem vojakih ponesrečenega generala niso mogli pozabiti, tako radi so ga imeli.

Pust v Tridentu.

V trajnem spominu so mi ostale še laške pustne navade, ki sem jih prvič videl v Tridentu zadnja dva pustna dneva. Tu se pozdravlja te dni ljudstvo na res čuden način. Ako se srečajo znanci ali prijatelji, se obmetavajo s »konfeti«, to je s pobarvanimi sladkornimi bobi in zrnji, imovitejši ljudje pa z finejšimi sladkorčki; kar jih pade na tla, jih hitro poberejo pobalini. Posebno pozornost pa vzbujajo našemljeni norci in glumači. Na velikih, širokih vozovih, v katere sta vprežena po dva, tudi našemljena, močna konja, napravljajo maskare ali našemljeni nekako prizorišče (gledališče). Vozijo se po mestu iz ulice v ulico, z enega trga na drugega, vpijejo, razgrajajo, uganjajo burke in smešnice, jezik jim teče, kakor bi bil namazan z oljem. Ljudstvo pa jim sledi, se smeje ter se medsebojno obmetava s »konfeti«.

Včasih nastane hud boj, sladkorna zrna, bobi in bonbončki brenčijo skoz zrak kakor kroglice iz strojnih pušk, paglavci in pobalini (takozvana mularija), ki jih je polna ulica, se vmešavajo in jih pobirajo po tleh kakor vrabci zrnje, ki se jim nasuje. To vrvenje, to fužno

vpitje in pozdravljanje, ta tepež, borba in lasanje za bonbončke, to zbijanje šal in uganjanje prismodarij in smešnic po maskarah in glumačih, zmeša človeku, ki jih ni vajen, skoro možgane, ne ve kam bi gledal, ali naj bi poslušal tu ali tam ali pa naj bi si zamažil ušesa. Zares slika dneva vseh norcev! —

Ti norci pa ne zbijajo samo šal, burk in smešnic, ampak delajo tudi propagando za mnogovrstne kupčije in igre. Glumači ozvani z visokim glasom, da se bodo na »Piazza grande« (na velikem trgu) prodali na pepelnico sredo ob 4. uri popoldne beli konji arabskega plemena po jako nizki ceni. Te razprodaje naj ljudstvo nikar ne zamudi. Ko pa pride nekaj lahkovernežev ob določenem času res k napovedani dražbi, jim posestnik teh »arabcev« nudi udobne sedeže na konjih svojega vrtljaka. Nekateri, ki so res verjeli, da bodo poceni kupili konje, so jezni in nejevoljni odhajali, drugi, ki so razumeli pustno šalo, so se jim iz vsega srca smejali, zasedli polnokrvne »arabce« po 20 krajcarjev in na njih nadaljevali še na pepelnico sredo pustne veselice.

Pa ne samo za karusel, ampak tudi za male loterije katerih je bilo mnogo po mestih in večjih krajih bivše Avstrije, so delali tridentiski pustni norci in glumači propagando. Ob straneh vozov, na katerih so se vozili, so pripeli listke s številkami ter kričali, da naj jih ljudje stavijo v lotrijo, kazoč na lepo hišico nad gradom, katero si je sezidal srečni prejemnik 20.000 goldinarjev, ki je zadel »terno« na listek s pustnega voza pred dvema letoma. To priporočilo male loterije ni ugajalo samo tako zvanim lotrijskim ženicam, ki so prav pridno trgale listke z vozov, tudi oni, ki sicer nikoli še niso stavili, ni bilo treba posebno siliti k temu. Vsed ogromne stave je bilo tudi mnogo dobitkov, amb je kar mrgolelo, pa tudi večjih in manjših tern je bilo to leto dovolj pri prvem posnem vzdiganju. Dobrovoljčki so potratili svoje do-

žlanov in drugih fantov. Po sv. maši bo Marjan-
sko zborovanje fantov in Društvenem domu. Na
zborovanju govori glavni govor g. prof. dr. Ka-
rel Capuder iz Ljubljane. Popoldne ob pol 3
slovesne ljitanje in ob 4 v Društvenem domu
»Pasijon« ali Trpljenje in smrt N. G. Jezusa
Kristusa v 11 slikah. Dasi se bo na najbrž Pasijon
ponavljal, vendar si preskrbite pravočasno
vstopnice. Upamo, da se bodo teh lepih marjan-
skih slavnosti v zelo velikem številu udeležili
vsi fantje iz vseh lara. Za kosilo in drugo po-
trebno se je obračati na reditelje.

Ta dan se mora v škofji Loki pokazati to-
liko ljubezni do nebeške Gospe, zavetnice in
Mater, da se je bodo tudi vsi drugi mogli na-
gledati in navzeti. Zato: pridite!

Materinska proslava.

(Trata.)

Dekliška Mar, družba na Trati priredi s sode-
lovanjem cerkvenega pevskega zbora v dvorani
cerkvene hiše na Trati št. 4 v soboto, na praznik
Marijinega Oznanjenja, dne 25. marca ob treh po-
poldne proslavo »Materinskega dne«. Na sporedu
bo petje, deklaracije, govor in pretresljiva drama
v treh dejanjih: »Vrnitev«, ki jo je spisal Jožef
Vombergar, čigar prvenec »Vodaz nas je vse tako
zelo navdušil in razveselil! — Dekleta in fantje
iz domače lare in tudi iz Zivov in Poljan in od
drugod, pridite pogledat, kaj zna naša Marijina
družina.

Materinski dan.

(Reče pri škofji Loki.)

Mar, družba priredi v nedeljo, 26. marca ob 15
popoldne materinsko proslavo. Na sporedu sta dve
lepi igri: »Za srečo in »Pod varstvom Matere
Božje.« Vabimo na to lepo Marijansko proslavo
vse, domačine in okoličane. Prav posebno še va-
bimo matere, da za nekaj ur pozabijo grenke skrbi
svojega težkega poklica. Naša prireditev bo pri-
srečno otroško voščilo materam, kakor pobožna mo-
litev iz globin hvaležnih src za vso počrtovajnost,
za vso nesebičnost, za vso plemenitost in neizčrpno
dobroto naših mater.

Kje so tisti časi...

(Iz Savelj)

Dostava dnevne pošte k nam in vna Kleče ni
zaviljiva. Kadar pridejo časopisi in druga pošta
ob 4 popoldne, takrat pravimo, da je zgodaj. Niso

redki primeri, ko se nam dostavlja pošta v mraku,
ali ko ljudje že spijo, ali celo že druge jutro.
Tako neredna dostava pošte je zelo neprijetna.
Včasih smo bili priključeni ljubljanski pošti ter
svoje prejemali pošto že ob 10 popoldne. Kje ježi
krivda tako kasni dostavitvi pošte v naš kraj?

Smrt pobira.

(Dev. Mar. v Polju.)

V teku dobrega tedna smo imeli kar tri mli-
če. V Zalogu je umrla gđ. Matilda Mejač, tovar-
niška delavka, stara 67 let. Dolgih 57 let je delala
v tovarni in mesto častne pokojnice je šla živat
večno pokojnino za svoje zgledno in krščansko živ-
ljenje. — Dne 13. marca smo položili k večnemu

Devetdesetletnica

Josip Bogovič, Ravne 1, p. Zdole pri Brežicah
je obhajal v krogu svojih sorodnikov čil in zdrav
svoj 90. rojstni dan. Rojen je bil 4. marca 1. 1843.
Bog živi drugega jubilarja še nadaljnih deset let
in naj mu da dočakati 100-letnico rojstva!

počitku gđ. Marijo Mejač, po dom. Coliarova
Micko iz Zaloga, v starosti 57. Tudi o njej smo
prepričani, da je smrti ni dobila nepravilno.
Strogo krščansko vzgojo je dobila od svojih star-
šev, v 19 leti je vstopila med prve v Marijino
družbo in veliko pripomogla za njen procvet.
Dne 15. marca je na Studencu umrl najstarejši mo-
ški, g. Franc Grum, vlogov. Kravar, po čeli jari znan
kot strokovnjak v popraviljanju vodnjakov. Rojen
1840 se je z 10 leti šel učiti v Ljubljano mizarstva
in sodarstva. Bil je priča, ko je prikrat stela p-
naših krajih železna kača, L. 1862 je šel k vojakom
in se je javil kot prostovoljec na vojno v Melesko
na strani cesarja Maksimilijana, pred odhodom po-
so se vojniki uprli in razkropili. L. 1866 je šel na
Laha in pri Veroni po hudi bitki zbolel. Udeležil
se je velikanskega Vižnarskega tabora, Tudi nam
skutarjem pri pohodu na Janče je malo zagodel
in bil skoro zaprt zato. Bil je veren mož, skrben
gospodar družini, dober delavec. Naj počiva v
miru! Preostalim iskreno sožalje!

Škofov jubilej.

(Sv. Jakob ob Savi.)

Slovesno pritrjevanje zvonov župnijske kakor
tudi podružničnih cerkva nam je na predvečer 11.
t. m. oznanjalo, da bomo prihodnji dan praznovati
peideseti rojstni in godovni dan našega ljubljanskega
g. knezoškofa. Z radostnim srcem smo stopali v
dan v cerkev, da se v molitvi hvaležno spomnimo
našega vladike. G. župnik nam je v zbranih besedah
razložil pomen vzvišenega škofovskega stana
kakor tudi dolžnosti vernikov do svojega nadpe-
stirja. Pri slovesni sv. maši je prvič zažarela nos-
veljanna električna razsvetljava v naši cerkvi.
Popoldne so šolski otroci združeni z dekliško Ma-
družbo opravili molitveno uro za g. knezoškofa,
to so bile slovesne večernice in s temi je bil v
lepi pomembni dan zaključen. Razšli smo se na
svoje domove z željo v srcu: Bog naj nam obznan
našega ljubljanskega Nadpastirja g. knezoškofa in
skrajnih mej človeškega življenja!

Kresovi ob 50-letnici in godu našega šola.

(Prežganje pri Litiji.)

V soboto, 11. marca zvečer, ko je v cerkvi ob-
vesno potrkavalo, smo po vaseh zažgali ognjene
kresove. S tem smo naznanili, da drugi dan obhaj-
svoj godovni dan naš priljubljeni nadpastir. V na-
deljo smo se ga val brez izjeme spominili v cerkvi

bitke za postne veselice po gostilnah in beznicah in pova-
bili tudi prijatelje; norci in glumači pa so se nepovabljeni
udeleževali teh gostij, češ da so posredni povzročitelji
lotrijske sreče. Ti veseljaki seveda niso sedeli za mizo
tihu in mirno, temveč so zopet nalik pustnim šemam
tudi tukaj uganjali svoje burke ter zabavali svoje gosti-
telje. Vino je bilo zelo poceni. Stari bokal (1 liter in en
četrt) je veljal 8 do 10 krajercjev. Na ta način je trajala
zabava precej časa, preden je srečni a lahkomiselni do-
billec do krajerja zabil in zapil svojo terno.

Odhod iz Tridenta.

Pred odhodom v Inomost sem obiskal še svojo
11. kompanijo, da se poslovim od svojih znancev. Na
svoje začudenje sem našel našega Bahavnika v svojem
zaželjenem kraljestvu »za firnikom«. Izpolnila se mu je
tudi njegova druga želja: imel je že tri zvezde na vsaki
strani ovratnika — bil je torej vodnik in poveljnik prvega
voda, toda samo v vojašnici, zunaj pri vojakihi pa je po-
veljeval temu vodu nadporočnik stoltnje. Stoltnik Pfiffer-
ling je bil po daljšem premišljevanju prišel do zaključka,
da nesreče v taboru pod goro Abramo ni zakrivil po-
vsem Bahavnik; nesreča se je pripetila predvsem vsled
lomljivih skal, ki jih prej niso poznali s te strani. Stoltnik
je v svoji dobrosočnosti povabil Bahavnika za vodnika ter
mu podelil kraljestvo za — »firnikom«.

Poslovil sem se še od drugih nekdanjih Irpinov izza
ljubljanske dobe ter se povrnil v grad, da pripravim
vse potrebno za odhod. Skupno smo se potem gojenici te
žole poslovili zvečer od kraja, ki nam je med šolskim
letom lajšal težki stan, preganjali skrbi in nam nudil
nekaj ur brezskrbnega veselja. Izprosili smo si dovo-
ljenje, da smemo ostati zadnji večer do polnoči izven vo-
jašnice; treba nam ni bilo gledati torej vedno na uro.
Odhodnico smo imeli v znani gostilni pri Toni Bingo.

Bili smo dolžni izkazati ji nekoliko hvaležnosti, bila je
poštena in postregla nam je z vsem, kar je bilo dobrega
in dostojnega, obvarovala nas je pa s tem pred marsi-
katero neprijetnostjo in nerodnostjo. Mlad človek, sam
sebi prepuščen, se poda v široki svet daleč od svojecev,
tava po neznanih tujih potih, nikoli ne more zadosti pa-
ziti, kam bi stopil, kako se obrnil, kaj bo spregovoril, da
ne bo zagrešil svojega cilja in zabredel v blato, iz kate-
rega bi se morda le težko izkopal. Vsak je stopil v go-
stilno z izrazom posebno dobre volje in zadovoljnosti.
Toni Bingo, praznično oblečena, nas je nadvse prijazno
sprejela in nas peljala v posebno sobo k naši stalni mizi,
ki je bila ta večer tudi praznično pogrnjena. Potem nam
je imenitno postregla z okusno obilno večerjo in naj-
boljšo vinsko kapljico, ki jo je obrodila tridentska
zemlja. Med pripovedovanjem anekdot iz preteklega časa
in življenja, govoraneam in drajnami je priklopelo ve-
selje in dobro razpoloženje do vrhunca! A čas je potekal
in 12. ura se je bližala; treba je bilo misliti na odhod.
Toni Bingo je bila do solz ginjena. Z obljubo, da jo
obiščemo za gotovo, ko postanemo častniki, smo se
gorko in iskreno poslovili.

Dne 30. septembra 1871 ob 8. zjutraj smo zapustili
Trident. Železniška vožnja je trajala v celem šest ur. V
Inomost smo prišli ob 2. popoldne.

Prva večja postaja od Tridenta je bil Sv. Mihael. Tu
smo videli veliko, daleč na okoli znano drevesnico z naj-
različnejšimi vrstami sadnega drevja. Čez dve uri smo
dospeli v Bozen (Bozen), sedež boccenske škofije, s
krasno okolico. Tik pred mestom zapusti železnica reko
Adižo ter zavije v dolino njenega priloka reke Eisack, ki
izvira pod Brennerjem. Nedaleč od njenega izliva v Adižo
se steka v Eisack še gorski potok Talfer. V kotu med
obema stoji Bozen. Mesto, ki je bilo nekdanj sedež bavar-
skih mejnih grofov, je še zidano v italijanskem slogu.

dar nas mrazi, drgnje
dlačice, ki rasejo na
mestih. Mraz občasno
tedaj tako kakor na
dlakaste živali. Kaj bi
bilo z zemljo, če bi
ne čval pred vsest-
skim mrazom 275 so-
pinj značni plašč? Ve
bi otrdelo v led. Živje-
nje bi prenehalo in
njim človek.

Parnik — Trgovinski
izložba. Med novimi do-
zavami, ki v zadnjem
času silijo v osrednje
svojinj eksportom, je
Kanada. Zlasti odkar je
Združene države Ameri-
ke z visokim tarifom
veliki meri oneznogile
Kanadi izvažanje njenih
produktov, je Kanada
prisiljena iskati si novih
odjemalcev v tujini. To
znati se mora, da si je
v tem oziru s svojimi
trezno premišljenim po-
stopanjem priborila ve-
lepe uspehe. Sedaj se
iznajdljivi Kanadci
zopet naredili dobo
premišljeno potezo. Po-
uredili so enega izmed
svojih najboljših par-
kov v pravo industri-
sko razstavo, na kateri
je zastopanih 60 kana-
skih fabrikantov, od ka-
terih ima na parniku
vsak svojo okusno ure-
jeno izložbo svojih iz-
delkov. Parnik z im-
enom New Northland

duhovnimi darovi. Da smo pa še na zunaj pokajali, da smo njegovi in on naš, smo prižgali kresove. Poleg gorečih kresov smo prižgali pa še kaklo ter smo se razpostavili tako, da je bil v prekrasen pogled na plamenice ob mesečni noči. Kamor se je oko ozrlo, povsod je videlo ogromno morje plamenic. Nepopisni pogledi! Vasi v naši fari so bile vse razsvetljene od tisočev zubljev. V vsaki vasi je gorelo 2—3 in še več kresov. Potem pa še baklje... Od vasi do vasi se je razleglo petje, vzklikanje in pokanje. Ljudstvo kar ni moglo dati duška svojim čustvom. Prosimo Boga, naj nam ohrani prevzvišenega še 50 let. Mi smo mu in bomo ostali zvesti in poslušni. Bog Vas živi prevzvišeni! — A. A. C.

Novi grobovi.

(Sv. Gora.)

Brali smo že, da smo se ženi in kam so odšle naše neveste. Odti je tudi nevesta lanske zlate poroke Grobojček Marija, pa ne na kak osedenj grun, ampak na božjo njivo in na oni svet. — Na nebeško svatovanje je Bog povabil tudi mlado nevestico Jurjevce Vido iz Podbukovja. Mlado enočinno dekle pa je znalo govoriti, da ima tolažnike na kristanskih podobah ob bolniški postelji in da ga do umrje. Doma dobro vzgojena je znala ubogati pa tudi udano umirati. Čveteti je začela svetovati je pripravil angel smrti in jo presadil v vrt, kjer Bogu cvete. Očeta, ki je eden naših najboljših, pa naj tolaži tisti, h kateremu si je Vido želela. Umrla je tudi verna in imovita Močnikova mati iz Bemoška in pa Martink, Zore Valentin, iz Loga. Moški, ki je živel za dom in cerkev. Na zadnji poti smo ga spremlili v lepem številu, spremljali so ga v tožno melodijo svetogorskih zvonov, za katere je bil največ nabral in se največ trudil. Bil je zvest član Apostolstva, naj prejme za plačilo mesta v bližini apostolov.

Novice.

(St. Vid pri Stični.)

Ponovitev misijona smo imeli od 13. do 19. mar. Prišli so gospodje misijonarji, lapuclali, ki so lani pri nas vodili sv. misijon. Vkljub temu, da je bilo pravo lepo vreme in so mnogi že prišli pomladnim delom po njivah in travnikih, je bila seveda prav dobra. Za vsak stan je bil določen dan. Pri pridigah je bila cerkev skoraj vedno polna. — Davčna uprava je začela zaslati davke zbirjevalci. Na stotine kmetovalcev je zarubljenih,

Bili sta dve slabi letini. Živina je imela slabo ceno, denarja ni od nikoder dobili, zlasti pa še ne na posodo; zato pa nikakor niso mogli spraviti skupaj denarja, da bi plačali davke. Davčna uprava bo najbrže dala vklenjiti zastoje davke. Da bi zarubljeno živino odgnali, nikakor ne gre. Kako bodo pa zemljo obdelali brez živine?

Pomočniški izpiti (Velike Lašče)

Kolektivna obrtna zadruga za sodna okraja Velike Lašče in Ribnica v Velikih Laščah, naznanja vsem članom, da se bodo v prihodnjih dneh vršili pri zadrugi pomočniški izpiti za vse stroke. Ki pripadajo k tej zadrugi. Vajenci, ki so bili prosti po 9. marcu 1932 ter vajenci, ki bodo prosti neke dobe do 31. maja tega leta, naj se prijavijo podpisani zadrugi, da opravijo pomočniški izpit. Prijave, ki so koleka proste, naj se vlagajo pisмено in jih morajo vajenci lastno-ročno podpisati. Prijavi je priložiti ueno spričevalo oziroma potrdilo mojstva, pri katerem se je obrti učil. Prijavitelj se mora najkasneje do 31. aprila 1933. Na prijave, ki bodo došle po tem dnevu se ne bomo ozirali. Vsak vajenec, ki je ueno dobo dovršil po 9. marcu, se prej ne šteje za pomočnika, dokler ni opravil pomočniškega izpita. Mojstrski izpit se more delati šele takrat, ko pomočnik dokaže, da je bil tri leta po opravljenem pomočniškem izpitu zaposlen kot pomočnik. Prijave naj se pošiljajo na naslov: Kolektivna obrtna zadruga v Velikih Laščah. — Za načelstvo: Jos. Židar, s. r., načelnik zadruge.

Zupan je odstopil. (Jurjevica)

Odpovedal se je župan občine Jurjevce, Anton Lovšin, kateri je vodil županske posle od leta 1927. Nešteje prošnji in dobrih nasvetov imamo od njega. Ni se dal presiti, da bi kaj dobrega storil. Njegova dobra volja je gorela vedno za napredek občine. L. 1929 je ustanovil gasilno društvo, kateremu je bil načelnik do l. 1932. Sezidal je s pomočjo tovarišev krasen gasilni dom, in pripravil vso potrebno gasilsko opremo. Anton Lovšin je bil tudi med vso vojno župan in je vodil sam tudi tadj-

IGNACIJ NAROB, TAPETNIK. GOSPODSTVA CESTA ŠTEV. 16 (PRI LEVU).

niške posle kakor sedaj. Njegovega dela ne bom na široko opisoval, moram pa izjaviti, da je bila občina ponosna nanj, ker je vodil občino kot dober oče, gledal je, da jo je rešil vsakega neopravičljivega bremenja, dajal dobre nasvete občinam, tako da lahko rečemo, da je vesno izvrševal dolžnosti župana, za kar mu moramo biti vsi hvaležni.

Velikostna verska manifestacija. (Metlika.)

V nedeljo zvečer se je vršila v Metliki velikostna procesija s sv. Rešnjim Telesom, ko so brezkončne množice spremljale z lučkami našega Najvišjega Kralja, katerega so po misijonskih premišljevalnih spet postavili na častno mesto v svojem srcu. Od župne cerkve pa vse gori čez hrib in nad Ohrlovo čez oba trga nazaj se je vila velikostna procesija s tisoči gorečih svet, kakršno še naše mesto ni nikdar videlo. Prvi so se že vračali nazaj do cerkve, ko so se poslednji šele razvili v sprevod. Brez godbe, brez vsake zunanje parade, samo molitev je odmevala po brezkončni vrsti in petje je slavilo Stvarnika nebes in zemlje in našega Očesa. Marsikdo je bil presenečen — saj kaj takega nihče ni pričakoval. Nekateri so bili celo razočarani in naravnost poraženi, ko so s širokimi očmi zrl, kako brezupno je še zaenkrat, zaganjati se v boj s tako vsepremagujočo silo, kakor je katoliška vera. Velikostna je bila procesija. Pa nič manj velikosten ni bil ves čas svetega misijona. Po trikrat vsak dan je bila cerkev polna do zadnjega kotička. Tako je misijon v Metliki res kar najlepše uspel. Misijonarji sami so rekli, da tako velike gorečnosti niso videli še na nobenem misijonu. Niti lepo vreme, ki je začelo vabiti v vinograd ni na potek misijona vplivalo.

Smrt uglednega krščanskega gospodarja. (Grahovo pri Cerknici.)

»Domoljuba« večkrat poroča, kako je tu ali tam umrl kak njegov naročnik, vzoren krščanski mož in gospodar. Tak je bil tudi Anton Lunka — p. d. Uleč oča iz Žirovnice, ki smo ga pokopali v Žirovnici dne 10. marca. Dosegel je starost 73 let. Kar je vredno, da izve širša javnost, je pa tole: Rajnik je posebno spoštoval nedeljo in praznik. Naj je bila poleti ob košnji še taka sila zaradi vremena, pri Ulečih v nedeljo ali praznik niso nikdar delali na polju ali na travnikih ali v jezeru. Zato si je pa rajnik gospodar v resnici zaslužil bla-

žiskuje sedaj puista-
niša v Severni Ameriki.
Boston, New York itd.
er odpisuje nato v Sred-
njo Ameriko in West-
indijsko otočje. V vseh
kristianstvih prireajo iz-
ložniški fine prireditve,
za katere vabijo odje-
nake, kjer po stari rini-
ki navadi mesečno »ko-
stno in sladko in pri
em delajo dober do-
doček. Kdo zna, pa zna.
Pivo izdeluje iz vina.
manemu kemiku R.
marano v italijanskem
indisija se je posre-
lo, da je iznašel način,
za kateri se lahko iz-
recinajo vino v pivo.
to zdaj mu je mogoče
storiti le z belim vi-
om, a upa, da bo izna-
el kak način tudi za
rno vino. Iznašatelj iz-
javlja, da bo to veliko
managalo italijanskemu
mogradništvu, ki zdaj
je najde trga za svoje
neke priredke.
175 letnišč čma ameri-
ska država California,
exas 147. Pensilvanija
5. Alaska 65, New York
96.

odkritostno povedal,
li dobite vsak dan to-
do, da lahko živite in se
elirajte? Berač: »Ne
no, dobra gospa, po-
sto moram dodajati od
ojega.«

vendar je njega prebivalstvo po večini nemško. V bližnji vasi Gries, znanem značnem letovišču, so še razvaline in ostanki starih rimskih kastelov. Od Bozna se cepi, sledeč toku Adife, proti severozahodu 22 km dolga železnica, ki drži v klimatsko zdravilišče Meran. Okolica tega mesta je en sam gaj sadnega drevja, čigar veje se šibijo najzlahtnejšega sadja. Nad vinorodnimi gorciami se polagoma dvigajo hribi in gore, na katerih stoje stari gradovi, n. pr. grad Tirole, po katerem je dobila cela dežela ime. Hribi in gore varujejo Meran pred severnimi vetrovi, med temi ko je dostop južnim sapicam prost. Južno podnebje vpliva tudi sicer na rastlinstvo. Po vrtovih rastejo že lovori in mirta, palme in ciprese. Tudi zidava mesta, ki šteje danes okrog 20.000 prebivalcev, ima že laški značaj, prebivalstvo pa je po večini nemško.

Od Bozna smo se odpeljali naprej proti Briksen u ob izlivu reke Rienze v reko Eisack, mestu briksenskih škofov, ki so imeli nekoč tudi na Gorenjskem obširna posestva. Njih je bil ves svet med Savo Dolinko in Savo Bohinjko. Blejski grad, na katerem so gospodovali, ima še danes vzidan njih grb. Briksen je za dve tretjini manjši ko Trident, tudi danes šteje le 5000 prebivalcev, pa ima 12 cerkva in pet samostanov, kar priča o nekdanji močnosti te cerkvene kneževine.

Po četrtini vožnji smo dospeli do postaje Franzensfeste, železniškega križišča in takrat se močne trdnjave, sezidane med l. 1833—1835, v soteski, ki zapira vhod z juga v puštriško dolino in dalje proti vzhodu v Lienz in Beljak, proti severu pa na Brennerski prelaz.

Od Franzensfeste smo se privozili čez pol ure do postaje Sterzing na vzhodu Brennerja. Tu je vlak dalj časa napajal ter se pripravljaval za naporno vožnjo v breg. Ta čas sem porabil, da sem si v naglici ogledal mesteca, ki je od postaje oddaljeno malo manj ko Škofja loka. Tudi tu se je razbil načrt, izpeljati železnico do

mesta, ob trni domačega prebivalstva. Ko bi bilo privolilo v to, bi se bilo močvirje okoli mesta, povzročeno po reki Eisack (slovito »Sterzinsko blato« — Sterzinger Moos), osušilo, postaja pa bi bila tik pred mestom. Sedanjí rod obžaluje nespametno ravnanje prednikov v letih 1866 in 1867, ki se pa ne da več popraviti. Mesto, ki ima kakih 3000 prebivalcev, leži že 928 m nad morjem, je torej eno najvišjih mest v bivši Avstriji. Zidano je povsem v alpskem slogu. V njem je znamenita gotška župna cerkev, stara, arhitektonsko zanimiva občinska hiša s slikami velike vrednosti in vse polno starih tirolskih hiš z rezljanimi okraski in izgradki. Mesto je zaslovelo in obogatelo v srednjem veku radi svoje ugodne lege kot tovarna postaja čez prelaz Brenner, pa tudi radi svojih srebrnih rudnikov. V njem so zborovali tudi večkrat tirolski deželni zbori.

Od Sterzinga naprej se železnica driga vedno višje v neštetihih ključih in ovinkih. V eni uri je prisopihal naš vlak končno do postaje Brenner v višini 1367 m. Prelaz Brenner, danes meja med Italijo in Avstrijo, je bil od nekdaj eden najvažnejših prehodov čez Alpe v Italijo že za časa Rimljanov, pa tudi v srednjem veku. Tu leži majhno breunersko jezero, polno mnogovrstnih rib in vas Brenner z zdravilnim vrelem (Brennerbad). Železnica čez Brenner, ki je zvezala Bozen z Innomostom po 95 km dolgi progi, je bila tedaj, ko sem se peljal po njej, šele pred štirimi leti dozidana. Odprli so jo bili prometu dne 24. avgusta 1867.

Mesto Inomost.

Inomost, nemški Innsbruck, glavno mesto Tirolske, je l. 1872 imel 20.000 prebivalcev, malo več ko Ljubljana. Mesto stoji v slikoviti, krasni, široki dolini reke Ina, ki izvira v Švici v kantonu Graubünden. Na severu jo obdajajo visoke Tirolske Apneniške alpe z golemi in strmimi

glasov božji. — Bliznjše Cirkriško jezero mu je pred par leti ugrabilo nadarjenega sina Stanka, starega 13 let. To nesrečo, pa tudi dveletno hudo bolezen je prenašal z Jobovo potrpežljivostjo. Bil je mnogo let cerkveni klučar podružnice sv. Pavla. N. v. m. p.

Razno.

(Bistva Brezovica.)

V zadnjem času se pri nas močno oglašajo španski. Obbolelo je mnogo ljudi; nekatere družine so kar cele ležale. Zabeleženo je že tudi eno žrtev; 18. marca je umrla Unkova mati. Dober teden je bolehal, pa je bilo po njej. Nismo je še pokopali, če se je zopet oglašil mrtvaški zvon in naznanjal, da je umrl Janez Pleško. Bolehal je že dalj časa. Bodi jima zemlja lahka! — Na praznik praznik, 25. marca ob pol osmih zvečer bodo gaisli igrali dramo »Mariška«. V nedeljo, 26. marca jo bodo ponovili ob treh popoldne. Vabimo vse prijatelje poštene zabave!

Školova proslava
(Loški potok)

Na večer 11. marca je naša potokška župnija na veličasten način proslavila školovo 50 letnico. Ko je mrak legel na naše laze, so zagoreli številni kresovi po višavah. Po oknih so zablestele stotere lučice. Razsvetljen je bil stari Tabor na sredi naše doline, razsvetljeni številni domovi potokski. Kresovi na višavah, razsvetljeni Tabor in okna, vse se je združevalo v lepo veličastno svetlobo. Iz Retij pa se je razvijal sprevod z balončki proti Taboru. Kaj takega se res ne vidi drugod! Razsvetljajo Potokčani znajo napraviti

Novice

(Sv. Jurij ob Taboru.)

Dne 19. februarja je v tokaški cerkveni hiši bilo lepa predstava: »Godišnje pomeni. Mnogo-brno obkinito je bilo z igralci zelo zadovoljno. — Isto noč je pogorelo gospodarsko poslopje Podbregar (Korošci) v Opatiji vasi. Zgoreli sta tudi 2 kravi in 3 ovce. Zažgala je židovska roka in sicer že petnajstletni. Orožništvo se ne posreči izslediti pravega zažigalca. — V predpustu je bilo poročnih 8 parov, izmed katerih so članice Marijine družbe: Julij Julijana, poročena z Lesjak Francem, Lesjak Marija z Rak Martinom in Divjak Pavla z Turnšek Blodom. Naj vseh 8 parov v zakonu najde pravo srečo! — Od 5. do 12. mares

Z ljublianskega trga

V Ljubljani, dne 21. marca.

Zadnji živinski sejem v Ljubljani v sredo, dne 15. marca, prignanih je bilo 188 konj, 80 volov, 23 15. marca, 10 telet in 85 preštev za reje. Kupčija je bila razmeroma živahna, čeprav zaradi tega niso bile dosežene nič boljše cene. Edino preštev prignatjem se je cena v posameznih primerih dvignila za 50 par pri kilogramu. Sploh je bilo za prodajo na sejmu izredno zanimanje ter so bili prodani skoraj vsi; od 85 prignanih je bilo prodanih 78 preštev. Dalje je bilo prodanih 43 konj, 44 volov, 17 krav in 6 telet.

Cene živini so neizpremenjene: voli I. vrste 4—4,50, voli II. vrste 3—3,50, voli III. vrste 2—2,50 Din za kg; krave I. vrste 3—3,50, krave II. vrste 2—2,50, krave III. vrste 1—1,50 Din za kg; telice I. vrste 4, telice II. vrste 3, telice III. vrste 2 Din za kg; teleta I. vrste 5—6, teleta II. vrste 4—5 Din za kg; prešiti speharji, domači 9,50 do 10,50 Din, hrvaški 10—10,50, prešiti prištariji 9,50 do 10,50 Din — vse za kg Elve teke. — Slanina: domača 14—15, hrvaška 15—16 Din kg. — Živalske kože: surove goveje kože: volovske 5—7, kravje 4—6, bikove 4, telečje 8—10. Surove preševke kože: domače 3—4, hrvaške 0,50—1 Din za kilogram. — Pocenile so se volovske kože za 1 Din, ter bikove kože za 1 Din.

Zitne cene so prav tako ostale neizpremenjene. Edinole rž se je pocenila za 10 Din pri 100 kg. Za 100 kg nudijo: pšenico 260—275, ječmen 175—190, žito 190—200, oves 170—185, koruza 120—135, fižol 240—325. — Mleški izdelki: (za 100 kg): pšenična moka 330—435 Din, koruzna moka 150—225 Din. — Borzne cene ita (franko vagon, postavljen v Slovenijo — za 100 kg): pšenica, baška 275—290, koruza 115—122,50, moka, baška, nularica 450—455, moka banatska, nularica 460—465 Din. Cene so torej neizpremenjene, v kupčiji vlada obiten znatof, prometa skoraj ni nobenega.

snov obhajali misijon, ki so ga vodili ž. gg. misijonari od sv. Jožefa nad Celjem. Misijon je dosegel rep uspeh. Obhajancev je bilo 3400. — Na praznik Marijinega Oznanjenja bodo otroci tuk. Marijinega vrta proslavili naše matere z lepo prireditvijo v cerkveni hiši. Povabljeni vsi, zlasti matere.

Cene krnilom (za 100 kg): seno 60—75, slama 60—70 Din. Lucerna (seme) 1800 Din za 100 kg. Seno se je pocenilo za 5 Din pri 100 kg.

Drobni kmetijski pridatki (cene na živinski trgu 18. marca): jajca 30—75 par, kokoši 20—30 Din, piščance 25—85 Din par. Krompir na drobno je po 1 Din, na debelo po 75 par, kilejčar 2 Din kilogram. Semenskega krompirja je bilo precej, naga zadnja sredo na trg 50 voz, kupčija je bila prav slaba, prometa malo. Zgodnji (rdeči) krompir je po 1 Din kg. — Cebula 1,50—2 Din, kisa 3 Din, kisa repa 2 Din kg, Radif in motič 1,50 Din merica, kartofla 5—6 Din kilogram. — Mlečni izdelki: maslo 38 Din, sir 18—24 Din, mleko 2—2,50 Din liter. — Jabolka: za vsakdanjsko kuhinjsko porabo 2—3 Din. fina, izbrana, namizna jabolka 4—6 Din kg. — Mleški izdelki: koruzna moka 2 Din liter, ajdova moka 5 Din liter, kisa (pšeno) 3 Din liter, ječmen (ješpren) 2—2,50 Din liter. Čisti med 18—20 Din kg.

Vrtna in poljska semena: Cebulček 3—4 Din liter, zgodnji grah 8 Din liter, pozni grah 3 Din liter. Korenje 2—3 Din liter, zelje (kapus) 1 Din šlica, kolersaba 1 Din šlica, salata 1,50 Din šlica.

Sadna in vrtna dreve: jabolane in hruške 6 do 8 Din, prtične hruške 6 Din, marelice 6—10 Din, vrtnice 5—10 Din, orehi 8—14 Din.

d 30 letnico rešitve je obhajal 18. marca Jožef Erklavec iz Dalne vasi 23 pri Laveru. Dne 18. marca 1903 se je — edini Slovenec — na potu v Arizono vozil z osebnim vlakom proti Chicagi. Blizu postaje je iztirila lokomotiva in vlak šestih vagonov se je deloma razbil deloma prevrnil. Na kraju nesreče je bilo 21 več ali manj nevarno ranjenih, med temi štiri mrtvi. Popolnoma brez vsake poškodbe je ostal — kakor pravi — samo naš Erklavec. Dne 19. marca so vse prepejali v Chicagi, kjer so mu dali 20 dolarjev za prestani strah. Železničarja-povzročitelja nesreče so bali v mestu usmrtiti.

stenami, na jugu pa gozdnato sredogorje, v katerem je tudi gora Izel, znana izza bojev Tirolcev zoper Napoleona l. 1809. Tu so tirolski domobranci zapodili pod vodstvom Haspingerja, Erlia in Speckbacherja Bavarca, tedanje Napoleonove zaveznike, iz Inomosta in Tirolske.

Brennerska cesta drži od juga mimo gore Isel v mesto. Ta in druge prometne proge proti severovzhodu in jugozapadu in bližina mnogih važnih prelazov čez Severne Apneniške alpe so napravili Inomost že zgodaj za važno tržišče alpskih dežel.

Večji del mesta stoji na desnem, manjši, starejši del, predmestje sv. Nikolaja, na levem bregu Ina. Najlepša stavba v Inomostu je dvorna ali frančiškanska cerkev, sezidana v l. 1553—1563, v kateri stoji nagrobni spomenik cesarja Maksimilijana I., veličastno delo nemškega kiparstva izja renesančne dobe. Na marmornem sarkofagu (rakvi) kleči bronasta soha, predstavljajoča cesarja v naravni velikosti. Strani sarkofaga so okrašene s 24 polji, v katerih so ovekovečeni poglobitni dogodki iz cesarjevega življenja. Spomenik obdaja 28 soh iz medenine, raznih prijateljev, sodobnikov in sorodnikov cesarja Maksimilijana, delo slavnega Petra Vischerja.

V tako zvani srebrni kapelici je nagrobni spomenik nadvojvode Ferdinanda in njegove soproge Filipine Welser, ki ji je cesar Maksimilijan, prevzel od njene lepote in miline, po spravi s Ferdinandom podelil naslov mejne grofice z Burgaua. Najljubše bivališče Ferdinanda in Filipine je bil grad Ambras, oddaljen uro hoda od Inomosta. Krasne zbirke orožja, slik, rokopisov in starih tiskov, ki so se tukaj nahajale, so l. 1805 večinoma prenesli v grad Belvedere na Dunaju, kjer so še danes razstavljene pod imenom »Ambraska zbirka».

Poleg Maksimilijanovega nagrobnega spomenika je grob in spomenik Andreja Hoferja, nekoliko višji sta grobova njegovih bojnih tvarišev Speckbacherja in Haspin-

gerja. Andreja Hoferja, junaka zmug na gori Islu in bivšega tirolskega kmetijskega kralja, so Francozi l. 1810 po izdajstvu ujeli v planinski koči in ga potem dne 20. februarja 1810 v Mantovi ustrelili.

V Inomostu je 11 cerkva in pet samostanov. Cesarški dvor, ki ga je dala sezidati cesarica Marija Terezija, je sedaj sedež namestništva. Na lepem, širokem mestnem trgu je zgodovinska, Mirindaropna hiša, sezidana že l. 1425, kjer je nekaj bival vojvoda Friderik, ki je bil menda precej potraten. Tako se ga je prijel priimek »Friderik s prazno mošnjac«. To ga je zelo jezilo. Da osramoti klevetnike, je dal sezidati izgradek na hiši, strešico nad njim pa pozlatiti. To zlato strešico (Goldenes Dachl) si ogleda vsak tujec, ki pride v Inomost. Znamenje sredi trga spominja na vpad Francozov in Bavarev l. 1803. Na koncu trga pa je krasen zidan slavolok, ki so ga Tirolci postavili l. 1765 v čast cesarice Marije Terezije in njenega soproga Franca Lotarinškega.

Inomost je sedež deželne vlade, višjega deželnega sodišča, univerze, višje gimnazije, trgovske in obrtniške zbornice itd.

V tako zvanem Ferdinandeumu je narodni muzej. Industrija, zlasti strojna, orožna in tkalska, je precej razvita. Trgovina se je po izgradbi železnice čez Brenner zelo razvila.

Inomostu je podelili mestne pravice že l. 1234 grof Oton meranski. Pod Habsburžani je bil nekaj časa prestolnica avstrijskih vojvod, Pod nadvojvodo Ferdinandom je bil Inomost na višku svojega sijaja.

Inomoška okolica je zelo prijazna in romantična. Najbolj priljubljen je izlet na goro Izel, katero pohajajo inomoški meščani tako radi ko svojčas Ljubljanci. Spodnji in Zgornji Rožnik. Mimo predmestja Wilen s starim samostanom menihov premonstrancev gre krasna cesta na Izelski grič, pod katerim teče reka Zilja (Sil) v In.

Pomagalno je. V Floridsdorfu pri Dunaju se je dni zgodil slučaj, ki je razburil tamošnje prebivalstvo. Ko je bil promet najživahnejši, so opazili, kako pleše po cerkvenem zvoniku proti vrhu neznan neški v stalni nevarnosti, da mu spodrsne in pade globoko doli na cestni tlak. Poklicali so rešilno postajo in oglašanje. Mož se ranje ni zmenil. Ko je prišel lekih 70 metrov visoko, se je ustavil in prišel z mnogim glasom govoriti tisočglavi množici. V lepem govoru je oznanil, da je bil brez dela in zaslužka. Ker mu pomagala nobena pota je primoran na ta način prositi kruha in dela. Po gniljem govoru je z veliko težavo in s pomočjo ognjenega splezal z zvonika. Ta dela vrec brez dela je vili Maks Trautn. domna v Floridsdorfu in so se ga po tem brezupnem dejanju usmrtili. Našel je službo in s tem končal.

Navadno je tako, da kadar je denarnica prazna, si srce želi največ.

Bogastvo in zadovoljnost redko kdaj sedita oba na eno mizo.

Naznanila

SIJONSKA DRAMA »INRI« V NARODNEM GLEDALIŠČU V LJUBLJANI

Letos v velikonočnem času bodo uprizorjali v jmskem gledališču v Ljubljani dramo o Jezusu- trpljenju in smrti, ki se imenuje: Jezus Nazan, judovski kralj (INRI). Priredila sta jo za ar po spisih evangelistov — član Narodnega dalašča Edvard Gregorin, ki predstavlja tudi bo Jezusa in pater dr. Roman Tominec, O. F. M. odru se odigravajo pretresljivi dogodki posled- dni Učenikovega življenja v treh delih in 15 ah. Začenja se s slovesnim vhomod Jezusa v alnem in končuje z večerom velikega petja, ko mejo Jezusovo telo s križa in ga polože v grob. veliki noči s sliko Vstajenja.

Vmesne slike kažejo Jezusa v Betaniji, ko mu nisi Simona Gobavca Marija Magdalena mazili vo. Slovo Marije od sina pred trpljenjem. Zadnje erjo. Učenika ujamajo na Olski gori in ga o- dejo pred veliki zbor, kjer ga obsodijo na smrt. sledjevanje Jezusa-kralja pred Pilatom. Ta ne ge krivde, vendar da Jezusa bitati in ga pokaže onanega ljudstvu, ki z vzkliki »Križaj ga!« pri- Pilata, da ga izroči smrti. Sledi: Pot na Gol- to, Jezusovih sedem besedi na križu in smrti. ad slikami bere bravo odzlove iz evangelija porazne dogodke na odru spremlja glasba iz ehovega pasijona.

Predstave bodo: prva na cvetno nedeljo ob 8 ečer. Naslednje sledetle dni v velikem tednu: nedeljek, torek sredo in veliki četrtlek ob 8 zve- . Konec pred pol 11. Delje ob velikonočnih praz- nih in sicer velikonočno nedeljo in ponedeljek, akkrat popoldne ob 3 in konec pred pol 6 zvečer. isk teh predstav o Jezusovem trpljenju in odre- nju vsem lepo priporočamo.

n Zabijca pri Skolji Loki. Tukajšnja deklitka r. družba priredi na praznik Mar. Oznamnja — 7. marca — v cerkveni dvorani popoldne ob 3 ularinsko proslavo z deklamacijami, petjem in o igro: »Lurška pastirica«. Pridite k tej pro- i v obilnem številu!

n Vodice. Mlekarska zadruga vjudna vabi je vedno članu na jedni letni občni zbor za 1932 23. marca 1933 ob 15 v veliki dvorani cerkve- a Donat. — Dnevni red objavljen na za- jni desk.

n Godbeno društvo v Domžalah uprizori na raznih, dne 25. marca ob 7. zvečer dramo Veste- bljeni!

Podruje in velikonočna voščila posiljata em čitateljem našega lista, zlasti pa prijateljem znanem v Javorju in Zelni naša naročnika An- a in Francka Habich, Box 77, New Sheffield Pa. merika.

Radio

Vsak delavnik: 12.15 Plošče — 12.45 Poročila — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Salonski kvintet — 22.00 Čas, poročila. — Četrtek, 23. marca: 18.30 Ljansčina — 19.00 Korist rastlinstva: Naše žita — Odkol so prišlo, kje bivajo — 20.00 Prenos Dunaja: Bruckner: IX. simfonija: Te Deum — ek, 24. marca: 18.30 V zapadno-čehskih kopa- lili (Ivan Martelčan) — 19.00 Francoščina — 20.00 Starost zemlje in geološke letnice — 20.00 enos iz Varšave — 20.30, 25. marca: 7.30 Če- larsvo — 8.00 Nasveti za kmeta — 8.15 Gimna- ka — 8.45 Poročila — 9.00 Versko predavanje — 9.30 Prenos cerkvene glasbe — 10.30 Sali — 11.00 Pevski dueti: gg. Zupan in Gostič — 12.00 4. Plošče — 15.30 Slovensko narodne (g. Der- in in sal. kvintet) — 16.30 Tučič: »Golgotae, amatska legenda, Ljudski oder — 20.00 Prenos ere iz Zagreba — 22.30 Čas, poročila — 23.00 poved programa za naslednji dan. — Nedelja, 26. Mlekarsvo (inž. Sabec) — 8.00 Nasveti za kmeta — 8.50 Gimnastika — 8.45 Poročila — 9.00 kja postava (Dr. R. Tominec) — 9.30 Prenos cer- ene glasbo iz št. Peterske cerkve — 10.00 Grom: ravilna zelišča Dravske banovine — 10.00 Histo- a Trogina (H. Marjanović) — 11.00 Pevski kvar- vmež slovenske na ploščah — 12.00 Čas poro- e, plošče — 15.15 Mladostne skrb (gđ. A. Lo- jeva) — 15.45 Vanež slovenskih narodnih premijevanjem salonskega kvinteta — 16.30 adaka igra 17.30 Reprodukcijsna glasba, poročila — 20.00 Vojniški koncert g. Rupla — 21.00 Plo- — 22.00 Salon. kvintet — Ponedeljek, 27. mar- 18.30 Esperanto — 19.00 Srbohrvaščina — 19.30 avstvena ura — 20.00 Prenos iz Zagreba —

Delo boljševizma

Predzadnja nedeljska številka francoskega dnevnika »La Croix« (Lakroa = Križ) je pri- občila častu primeren članek o napredku in nevarnosti boljševizma po svetu, ki zasluži vso pozornost in resno upoštevanje. Podajmo ga čitateljem v izvlečku.

Isti dan, ko je streljal, kakor znano, itali- janski komunist na predsednika ameriških Združenih držav Roosevelta in pri tem smrtno nevarno ranil čikaškega župana, se je za- barikadiralo štiri sto delavcev v Bukarešti, pri čemur je prišlo do boja, in je bilo več oseb ubitih in ranjenih. Prav isti dan je navalila na poljski konzulat v Parizu množica Poljskih de- lavcev pod vodstvom francoskih in ruskih ko- munistov.

Ti resni dogodki so kakor hipni prizori, ki veliko pomenijo in pričajo več ko jasno, da se v senci nekaj pripravlja, velika svetovna igra.

Mnogo je žal preprostih ljudi, ki se temu smejejo, češ: nemogoče, neumnost to verjeti. Gotovi časopisi jim pri tem pomagajo in jih v takem prepričanju uspravajo.

So pa tudi drugi, ki nimajo zaprtih oči pred porastjo komunizma v radnjih letih, in so si v svesti, da je končni cilj, ki ga ima Mo- skva, uničiti na svetu vse vere.

V ta namen je treba, tako uče in delajo, svet zrevolucionariti, ga zažgati, da zgori, ka- kor zažgo blazino, »da zatro stenice«. Člove- ški razum je tako napredoval, da vere nič več ne rabi in je zato nepotrebna. Zlasti krščan- stvu obetajo neizprosno boj. Zato, pravijo, ker s svojimi desetimi zapovedmi zastavlja ljud- stvu pot do veselja, nalaga mu pa prisilno družinsko breme. Proč torej z vero, ki je le opij (mamilo) za ljudstvo.

Zato: naprej boljševizem, med ljudstvo, zlasti med delavske sloje! Zato organizirajo napadalne čete, ki bodo pripravljene poseči v odločilnem trenutku v boj, da dobe oblast v roke. Polem pa: brez milosti!

Vrzimo se predvsem na otroke, je njihovo geslo. Ti bodo naši najvažnejši pomočniki, ti so naše veliko upanje. Dobimo jih v roke! Oa- trgajmo jih od vere! Med njimi vzgojimo od- lično četo, sestavljeno iz najbolj razumnih in najbolj vnetih, ki ji posvetimo še posebno bri- go. Če le mogoče, jih spravimo vsaj za nekaj časa na Rusko, kjer bodo živel v docela boljševiškem ozračju in bodo docela prepojeni z boljševiškim načeli in načrti. Potem jih pa vrzimo z brezbožstvom v srce med svet.

Otroke odgajajo in pripravljajo po načrtu, kjer je vsaka malenkost do skrajnosti premi- šljena. Hranijo jih z ostudnim obrekovanjem, jim predavajo neresnice, jim dajejo v roke take knjige, jih vodijo v kino in gledališča, kjer je sestavljen spored namenoma za boljševiške namene. Onim, ki se odkljujejo pri pouku s posebno marljivostjo, dele nagrade. Po javnih parkih puste sredi lepo obdelanih cvetličnih gredic nalašč kos neobdelane zemlje, kjer se bohotno razvija plevel. Potem pa pripeljejo trume otrok v park in jim pokažejo lepe gre- dice rekoč: »Evo vam, kaj ustvari človeški

Torek, 28. marca: 11.15 Šolska ura — 18.30 Nem- ščina — 19.00 Zabavno štivo — 19.30 Junaki da- našnjega časa — 20.00 Gimbene predavanje in ko- morna glasba — 21.30 Salonski kvintet — Sreda, 29. marca: 17.30 Otroški kotiček — 18.00 Pevski koncert zbora mestne ženske realne gimnazije — 19.00 Ruščina — 19.30 Literarna ura — 20.00 IX. glasbeni večer — 21.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Poročila, plošče.

Tudi Vi boste tako veseli, ako si nabavite blago za obleke v Trgovskem domu — Stermecki

Moderne tkanine, kakor poplin, rips, delen, ševjot, krep, etamfn, žoržet in svila v velikanški izbiri. Posebna novost „Drevesna skorja“. — Cene zelo nizke.

TRGOVSKI DOM
Stermecki
TOWARIA PERLA • IN • ORLEK

Celje št. 19

Vzorci in cenik zastoj.

razumi! Na to pa obkolijo neobdelani kos in pravijo: »Glejte, to je vse, kar more narediti tako zvani Bog!« Krščanske molitve preobra- čajo. Iz očenasa so naredili pravo bogokletje, ki se konča z besedami: »Prokleta bodi tvoje ime!« Odraščajočo mladino poučujejo tako, da namenoma skaze katekizemske resnice, pape- ške okrožnice in drugo.

Boljševizem napreduje. Vse dežele so že več ali manj načete. Boljševiški mohamedanci v Afriki se pridružujejo romarjem v Meko. Azija gori že cela. Okuženi ste obe Ameriki, zlasti južna, kjer je devet držav, ki so na gosto posejane s framaonskimi celicami. Celo po- božna Kanada se ni mogla docela izogniti oku- ženju. Tisoči brošur krožijo in opisujejo du- hoviščino kot »sužnjo kapitalizma«. V Mon- trealu imajo lastno ljudsko univerzo in lastno četo mladih komunistov.

Evropa ni boljša. V Nemčiji, Angliji, Spa- niji, Belgariji imajo komunisti obilo žetev. Ni- zozemska, tako mirna država, je doživela ne- pričakovano, da je izbruhnil upor na šolski ladiji. In Belgija, pobožna, ima parlament, ki šteje skoro prav toliko socialističnih in komu- nističnih poslancev (73 + 3) kakor katoli- škikh (79).

Svetovni dvoboj med dobrim in zlom, med Bogom in satanom, med svetlobo in temo, med Kristusom in Belialom, dobiva torej novo obli- ko in stopa v novo dobo. Vedno bolj umevamo videnje sv. Avguština o dveh državah: božji in satanovi. Pred nami se odpira znova sveto- pisemsko Razodetje sv. Janeza na strani, ki slika boj med angelom in zverino, med božjo močjo in peklenko silo. Vedno huje se vnema boj med Kristusom in satanom, med papežem in Moskvjo.

V knedli krmi. — Kako dolgo bom pa še čakal na tisto polovico kure, ki sem jo naročil pred pol ure? — Dokler ne pride gost, ki bo naročil drugo polovico. Kaj mislite, da bomo zaklali kuro samo zaradi vaše polovice?

Našemo Kupujemo
brinie in fige **črno detel' o**
Sever & Komp. Ljubljana

Dobernik je prišel v mestno restavracijo ter naročil troje kuhanih jajc. Ko je odprl prvo, je zavihal nos in poklical natakarja: »Hej, vi, ali so ta jajca sveža?«

Natakar: »Sveža so, sveže smo dobili z dežele.«

Dobernik: »Ja, ampak s katere dežele?«

Zahvala.

Ker mi je KARITAS po smrti mame, ki je v 8. mesecu zavarovanja podlegel infarktu in me, utlil z ne, reskribljeni mi otroci, takoj izplačala cele zavarovalne vsote se ji iskreno zahvaljujem. To je res prava, poštna in varna zavarovalnica.

Podgorje pri Kamniku 15. marca 1933.

Antit Marija i. r.
vdova po krojstnem mojstru.

»Kako vam ugajata pesnici kateri sem vam poslal, gospod urednik.«

»Izvrstno. To sta permi, kakršni nista mogla napisati, ne Vodnik, ne Prešern.«

»Res? Zelo hvaležen sem vam za tako iskavo kritiko.«

»Ni potreba. Ena pesem je vendar o radju, druga pa o kinematografu, vsega tega pa takrat še niso poznali.«

Blago za spomlad

Vsem cenjenim odjemalcem in tudi onim, ki moje trgovine še niso posetili naznanjam, da bodena za spomlad in poletje prodajam vse vrste manufakturno blago po globoko znižanih cenah. — Ne zamudite ugodnega nakupa. — Priporočam se

Anton Savnik, trgovec, Skofja Loka

Vsak pes ima svoj dan in vsak človek svojo uro.

Ne govorimo o svojih bližnjih slabo; pa ne bodo drugi govorili o nas slabo.

Navadno je, da tisti, ki potrese hruško, dobi najmanj hrušk.

Ljudje veliko preradi obirajo prepire z drevesa življenja; mnogo preje ko dozore.

Sreča je edina stvar, ki jo človek rad čaka, da bi mu potrkala na duri.

Moški ne vedo nikdar toliko, bodisi o katerikoli stvari, kakor ve ženska o obleki.

Mali oglasnik

Vseka drobnost vredna ali sje prostot vsija se ekrat Din 5. narodniški »Domoljuba« plačajo samo polovico ako kupujejo knjižniške ali tiskarske ali prodajajo svoje priredbe ali izšede poslovske obratnosti pomožnikov ali vajencev in narobe

Semenski krompir

prodaja dokler se zaloga. Vrste Lovro, Virgo, št. 21, p. Del pri Ljubljani.

Detelje domače

za seme prodaja Franc Bečaj, Preska 26, p. Medvode.

Brezblevalnik

»Stin« balerc tiskokrat preizkušen! Popoln pošilja zastoj Friderik Kratt, Stratišče pri Kranju

Barometer.

Nerazumljivo je, zakaj še nima vsak centimetra tega nista to znamenje vremenskega napravit (pat. št. 9514). Pošljite še danes v znakah Din 3-50 na našlo razpisalca: Barometer, Ljubljana 1, poštni predal št. 18, da boste tudi tako zadovolni kakor gospod Mike Fr. iz ovce, Soštanj, ki piše: »Prosim pošljite še 6 komadov Vaših barometrov, sem res zadovoljen z njimi in jih tudi vsakemu priporočam.« Isto piše g. katehet Petar Sivjanovič iz Grabišnega polja.

Vaienca

sprejme takoj; krojaški ate je Pelko ml., Novo mesto.

Dehle

za knjižna dela sprejme, Alojz Klemen, Savlje 2, Jerica —

Fanta

milega za knjižna dela sprejme. Jože Avsec, Zg. Kašelj 22, D. M. v Polju.

5000 kg krmilne pose

preda L. Avst. Koseze št. 3, Zg. Bilica. Isotom napenja; dobro obratuje. Medilina

Kmečki fant,

pošten, priiden se takoj sprejme. Ivan Strudelj, Prižanj 2, št. Vid nad Ljubljano.

Hišec

pošten, trezen, zanesljiv, zmožen vsa kmetijska dela se tako sprejme. Dobro je št. 38, poštna hiša pri Ljubljani.

Malo posestvo

blizu tarne cerkve sv. Helene prodam. Redno se lahko 2 »rabi« in 1 »prati« — Jude Glavik, Seordeli 10, p. Del pri Ljubljani.

Brezbrestna posojila

za nakup premčin in nepremčin, doto, razpisalcev i. t. d., proti porokstvu, zastonji ali vknjižbi dajejo: »Kreditne zadruge«, Ljubljana, pp. 307 — Sprejmejo zastopnike.

1500 kg sladk. sena

po 60 p kg in 5000 kg slame po 45 p ima na prodaj Belovasky, Mirna, Dolensko.

Gozd

za poskati bukev, smreka in hrast, ima na prodaj Belovasky, Mirna.

Stanovanje

in nekaj vrta oddam za D. o 1000/- letno. 2, ure od Ljubljane ob Tržaški cesti, naslov na upravi Domoljuba pod št. 3185

Pozor! Manufakturno blago moške in damsko dobite vedno najceneje in najbolje je pri ti.

Ludvik Boltn, Dol Logatec

Kamgarni za moške obleke od Din 70.—, 80.—, 100.—, 120.—, 150.—. Sukno za moške obleke od Din 20.—, 34.—, 48.—, 60.—, 80.—. Hlačevarina od Din 24.—. Kipse, damske, popelne volnene, crepe, crepe de chine od Din 35.— naprej. Svilene popelne za damsko porilo in moške srajce, belo blago platno šifoni, domače platno za rjuhe i. t. d. Nogavice od Din 4.— naprej. Prejeto najboljše blago za moške srajce, močno in pralno. — Prepričate se sami. — Stalne cene. — Solidna posredstva.

V vsako hišo »Domoljuba«!

NALAGAJTE DENAR pri

HRANILNICI IN POSOJILNICI V KAMNIKU

ŠUTNA 22, lastna hiša

Ugodnosti:

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog. — Dobro obrestovanje — Nove vloge vedno plačljive. — Delokrog neomejen. — Na razpolago polne polnočne.

Pišite! — Vprašajte! — Tako odgovor!

Iskajatelj: Dr. Gregorij Pečjak.

Urednik: Jote Kolšek.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed

V operi je bila. — Kaj ste pa včeraj stali v operi? — Slišala sem, da pojde Tonča ženin v konkurz, Minkina zaroka se je razšla, Tomszeva Francka se bo pa ločila.

Posojilnica in hranilnica v Poljanah nad Savo Luto izjavlja, da bode vse hranilne vloge, vloženih do 1. jan. 1933, na zahtev takoj izplačevala. Osnovno so iste kot od starih vlog. Ne pridejo na to v polni prepisi iz ene na drugo knjižico.

Pavel je kot po navadi v družbi rad povedoval svoje vojne doživljanje in kajti kolikor zmogel pretraval. Nekoga večera je pravil o grozoviti bitki tam na Krasu, kjer me je zdravnik preiskal, je odredil, da me pošljejo v munijsko skladišče.

»Bejži, bejži,« mu je ugovarjala Cila, češ le reči v bolnišnico, ne?«

»Ne, ne, čisto prav sem povedal v munijsko skladišče, kajti imel sem toliko krogelj v svojem životu, da se jih fim je zdel škoda, da bi jih ne pobrali in spravili.«

Stalni hranilnici in posojilnici »MOJ DOM, Ljubljana, Tyrševa cesta 31/L.

Čutim se dolžnega javno zahvaliti se zadnji za dodelitev in nepričakovano hitro izplačilo izprošenega brezobrestnega posojila.

Vsakemu, ki želi imeti lasten dom ali obplačevati svoje dolge, zadrugo »Moj Dom« to topile priporočam.

Fiorenza Lucija, Trbovlje-Loke 26

V loli. »Na koncu vseh dni, dragi otroci, pride sodni dan,« razlaga katehet. — »Ali bomo imeli potem prosto, gospod katehet?« vpraša Mihec.

Konfekcijska, manufakturna in modna trgovina **JOSIP OLUP, LJUBLJANA**

nudi v veliki izbiri moške in deške obleke, vane in površine. Kamgarni iz domačih, čeških in slovenskih tovarn stalno na zalogi. Obleke se izvirajo tudi po naročilu. Velika zaloga moškega perila iz lastne tovarne »TRIGLAV«. Sprejema se blago tudi v izvršitve. Trgovci znaten popust. Trgovni prostor: Stari trg 2, Pod Tranco 1, Kolodvorska 1

V današnjih časih je kriza bolj osvrtna, kakor španska hripa.

—0—

Resnična preizkušnja prijateljstva ni v samih besedah, pač pa v dejanju.

»Povej ljubček ali je morda preveč soli v juhi?«

»Ne, moja ljuba mucka. Zdi se mi pa, da je premalo juhe nalila na sol.«